

DRAUGAS

PERIODICALS
August 31, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

95-IEJI METAI

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 31, 2004

*****MIXED ADC 606
SEE P2 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-23-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 167
Kaina 75 c.

Šiame numeryje:

Bičiulybė

Sveikatos klausimais.
2 psl.

Olimpiada pasibaigė
Atėnuose, prasidėjo
New Yorke.
Suvažiavimas Birštone.
3 psl.

Stebuklingoji
Pivašiūnų Marija.
Mūsų daržai ir
darželiai.
4 psl.

„Draugo lietuviukai“.
5 psl.

Šeima yra visko
pradžia.
6 psl.

Svarbus įvykis
Rockford, IL. Visiems
paukščių mylėtojams.
Dainuoti su „Dainava“.
8 psl.

Sportas

* Šeštadienį Prancūzijoje vykusias dviratininkų lenktynes „GP Ouest Plouay“ — septintąjį pasaulio taurės varžybų ratą — laimėjo „Michela Fanini Record Rox“ komandai atstovaujanti Edita Pučinskaitė. Lietuvos dviratininkės 8 ratas po 14 km nuvažiavo per 2 valandas 55 minutes ir 36 sekundes.

* Sekmadienį XXVIII vasaros olimpinės žaidynės išdalintas paskutinis apdovanojimų komplektas vyrų maratono bėgime. Varžybose dalyvaus Mindaugas Pukštas užėmė 74-ąją vietą tarp 81 varžybas baigusio sportininko.

* Latvijoje vykusiose Europos kurčiųjų orientuosi sporto pirmenybėse Tomas Kuzminskis tapo Senojo žemyno čempionu ilgojoje 11.26 km distancijoje su 22 kontroliniais punktais — 1 valanda 2 minutės ir 14 sekundžių. Dar du aukso medalius T. Kuzminskis iškovojo trumpojoje distancijoje bei sprinto rungtyje.

* New York pasibaigusiu „TD Waterhouse Cup“ vyrų teniso varžybų nugalėtoju tapo antroji varžybų raketė australas Lleyton Hewitt, sekmadienį finale 6:3, 6:1 sutriuškines dešimtajį pagal skirstymą 23 metų Peru tenisininką Luis Horn.

Naujausios žinios

* Lietuvos atstovas dalyvauja NATO Karinių oro pajėgų vadų konferencijoje.

* Europos komisijos nariui įteikti Teisės universiteto garbės daktaro žymenys.

* Žinovai: vaikai valgo ne tai, ko reikia augančiam organizmui.

Valiutų santykis

1 USD — 2.847 LT

1 EUR — 3.452 LT

Lietuvos krepšininkų drama

Pralaimėjus italams, įveikti amerikiečius jau buvo per sunku

Atėnai, rugpjūčio 28 d. (ELTA) — Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė iš Atėnų olimpinio žaidynių grįžta tuščiomis — pirmą kartą per keturias olimpiadas, kuriose lietuviai dalyvavo atkūrus nepriklausomybę. Šeštadienį Atėnuose sužaistose rungtynėse dėl bronzos lietuviams nepavyko sustabdyti JAV profesionalų komandos, kuri iškovojo nelengvą, bet pelnytą pergalę.

Kad varžovai laimėjo pelnytai, po rungtynių tai pripažino ir Lietuvos rinktinės treneris Antanas Sireika.

„Belieka pasveikinti JAV rinktinę su bronzą, nes ji buvo stipresnė. Atrodo, kad rengdami rungtynes, rinkomės logišką ir teisingą žaidimo kelią, nes kartą jau buvome žaidę. Bet praktikoje taip jau būna, kad ne viską atliekame, ką buvome numatę“, sakė treneris.

Paklaustas, kodėl dvejose paskutiniuose rungtynėse susiklostė panašiai nesekmingai, praleidžiant po šimtą taškų iš savo krepšio, A. Sireika teigė, kad po vienerių rungtynių kažką iš esmės keisti nebuvo įmanoma.

„Mums šįkart buvo svarbiausia gerai gintis ir neleisti pelnyti taškų iš po krepšio. Tačiau statistika rodo, kad jie atkovojo 40 kamuolių — po dvidešimt po savo ir po mūsų krepšio. Tai ir buvo didžiausias minusas. Kai nepavyko apsiginti, pabandėme dar labiau spausti po krepšiu — tada jie pataikė iš toli. Reikia pripažinti, kad jie sužaidė neprasitęs rungtynes ir buvo geresni už mus“, sakė treneris.

Nušalintojo prezidento susivienijimą į Seimą ves liberalų demokratų vadovas

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Už šturksčius Konstitucijos pažeidimus nušalinto prezidento Rolando Pakso vadovaujamą susivienijimą „Už tvarką ir teisingumą“ į Seimo rinkimus ves liberaldemokratų vadovas Valentinas Mazuronis.

Pirmadienį vykusioje spaudos konferencijoje R. Pakso susivienijimas pristatė rinkimų sąrašą į Seimą pirmąjį dešimtuką.

Antruoju numeriu sąrašą įrašytas Europos parlamento narys Rolandas Pavilionis, trečiuoju — profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė Aldona Balsienė, ketvirtuoju — Lietuvos liaudies sąjungos „Už teisingą Lietuvą“ vadovas Julius Veselka, penktuoju — liberaldemokratas Gintaras Šurkus. Šešta sąrašą yra aktyvi R. Pakso šalininkė Aušrinė Marija Pavilionienė.

R. Pakso teigimu, jo susivienijimo rinkimų sąrašą bus 141 asmuo — tiek, kiek ir vietų Seime.

Pats R. Pakas Konstitucinio Teismo sprendimu iki gyvos galvos negali užimti pareigų, kurios susijusios su priesaikos davimu, todėl negali būti renkamas Seimo nariu.

Žurnalistas paklauskas, ar R. Pavilioniui patekus į Seimą, jis atsisakytų Europos parlamento nario mandato, A. M. Pavilionienė teigė, jog jos sutuoktinis „dirbs ten, kur matys, kad atneš daugiau naudos“.

A. Macijausko metimą blokuoja A. Iverson.

EPA-ELTA nuotr.

neris.

Į klausimą, ar komandą paveikė rungtynių laiko kaitaliojimas — penktadienį pakeistas pusfinalio laikas, o šeštadienį susidarė apie 40 minučių vėlavimas dėl nesupratimo su aprangos spalva, treneris nebuvo linkęs spėlioti.

„Aišku, kad trikdė, bet kaip paveikė, sunku pasakyti — gal būtume dar blogiau sužaidę. Nemažiau, kai žaidėjai pradeda apsilimą laiku ir tai tęsiasi vos ne pusantros valandos“, sakė A. Sireika. — Tačiau kalti ne mes, nes jie neturėjo tamsios aprangos, Nukelta į 7 psl.

Migracija sumažino gyventojų skaičių

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (ELTA) — Trečdaliu padaugėjus nuolatiniams gyvenimui į užsienį išvykstančių žmonių ir tik nedaug padidėjus gimstamumui, per šešis šiuo metų mėnesius Lietuvoje gyventojų sumažėjo 9,400 skelbia Statistikos departamentas.

Liepos 1 dieną mūsų valstybėje gyveno 3,436,000 žmonių.

Per pirmąjį šių metų pusmetį nuolatiniams gyvenimui į užsienį išvyko 5,900 gyventojų — 33 proc. daugiau nei pernai sausio-birželio mėnesiais.

Nusivylę baidarininkai gailisi neišnaudotos galimybės

Lietuvos baidarininkams Egidijui Balčiūnui ir Alvydai Duonelai nepavyko iškovoti medalių.

Alfredo Pliadžio (LTOK)-ELTA nuotr.

Atėnai, rugpjūčio 28 d. (ELTA) — Lietuvos baidarių ir kanojų lenktynininkai Alvydas Duonėla ir Egidijus Balčiūnas, šeštadienį Atėnų olimpinio žaidynių vyrų dviviečių finale Skinjo kanale užėmė tik septintąją vietą, po finišo buvo labai nusivylę ir sakė, kad sunkiausia buvo ne trasoje, o galvoti apie neišnaudotą galimybę. Sportininkai ir treneriai labai tikėjosi medaliu, tačiau varžovai buvo stipresni.

Žurnalistas paklauskas, ar R. Pavilioniui patekus į Seimą, jis atsisakytų Europos parlamento nario mandato, A. M. Pavilionienė teigė, jog jos sutuoktinis „dirbs ten, kur matys, kad atneš daugiau naudos“.

Tai pirmiausia ir pasakė A. Duonėla, paklaustas, kas kaltas dėl nesekmės.

„Varžovai kalti, jie plaukė geriau. Nors oro sąlygos ir nebuvo mums palankios, jos vienodos visiems. Plaukimas nepavyko“, sakė irklautojas.

Egidijus Balčiūnas atrodė dar labiau nusivylęs, nes tai buvo vienintelė jo rungtis olimpiadoje.

Varžybose teisėjaujantis Lietuvos baidarių ir kanojų federacijos generalinis sekretorius Zigmantas Raudonius taip pat vaikščiojo nusiminęs.

Jis stebėjosi, kodėl sportininkai plaukė paprasta valtimi, o ne specialiai pirktą aukštesniais kraštais.

Antikorupcijos komisijos pirmininkė pažeidė įstatymus

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Įmonių grupės „Rubicon group“ vadovo Andriaus Janukonio pokalbių su Seimo nariais paviešinusios Antikorupcijos komisijos pirmininke Nijolei Steiblienei surašytas administracinės teisės pažeidimų protokolai už Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimą.

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vyriausioji žinovė Vanda Perednienė surašė N. Steiblienei administracinės teisės pažeidimų protokolą, tirdama A. Janukonio ir Lietuvos šilumos tiekėjų sąjungos prezidento Vytauto Stasiūno skundus.

Vilniaus mero rinkimų byla pasiekė teisimą

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Vilniaus apygardos prokuratūra pirmadienį teismui perdavė Vilniaus mero Artūro Zuoko ir trijų su įmonių grupe „Roubicon group“ susijusių asmenų baudžiamąją bylą dėl galimo spaudimo per praėjusių metų balandį vykusius sostinės mero rinkimus.

Kadangi byla yra sudėtinga, ji perduota nagrinėti Vilniaus apygardos teismui.

Įtarima, kad pernai balandį renkant merą „Rubicon group“ bandė daryti neleistiną poveikį tarybos nariui Vilmanui Drėmai, kad šis balsuotų už A. Zuoką. Su tuo siejamas ir V. Drėmos dingimas iš savivaldybės rūmų prieš pat balsavimą. Mero rinkimuose pernai balandį liberalus iš pradžių pala-

skundus.

Protokole nustatyta, jog, perduodama žiniasklaidos atstovams pranešimo apie įtariamą A. Janukonio kopiją, N. Steiblienei perdavė ir perteklinius duomenis — asmens kodą, gyvenamąją vietą, o perduodama V. Stasiūno apklausos protokolą atskleidė jo asmens kodą, gimimo datą, gimimo vietą, pilietybę, šeimyninę padėtį, gyvenamąją vietą, vairuotojo pažymėjimo numerį, išdavimo datą, išsilavinimą, namų telefono numerį.

„Komisijos pirmininkė, perduodama A. Janukonio ir V. Stasiūno perteklinius duomenis,

neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo, tuo pažeidė Asmens duomenų apsaugos įstatymo 24 straipsnio 1 dalį“, teigiama protokole.

Jeigu administracinės teisės pažeidimą patvirtins teismas, N. Steiblienei už tai gresia piniginė bausmė.

„Kol administracinė byla neišnagrinėta, nenorėčiau nieko komentuoti, nes tai gali būti įvertinta kaip mano, kaip politikės, spaudimas teismui“, sakė Antikorupcijos komisijos pirmininkė.

Partijoms iš biudžeto ketinama skirti 3 mln. litų

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Kitais metais politinėms partijoms ir organizacijoms iš valstybės biudžeto numatoma atseikti perpus mažiau pinigų nei šiemet — 3 mln. litų, tačiau žinovai mano, kad šių pinigų joms turėtų pakakti.

Kaip rašo dienraštis „Kau-no diena“, 3 mln. litų suma politinėms partijoms ir organizacijoms numatyta kitų metų biudžeto projekte, kuris netrukus bus pateiktas svarstyti Seimui.

Pasak žinovų, kai nenumatoma jokių rinkimų, trijų milijonų litų penkioms-septynioms didžiausios partijoms turėtų pakakti normaliai pragyventi. Finansų ministerija baigia rengti 2005 metų valstybės biudžeto projektą. Pagal įstatymus, netrukus jis turėtų būti jau patvirtintas vyriausybės ir pateiktas svarstyti Seimui.

Finansų ministras Algirdas Butkevičius teigia, kad projektą turėtų būti įrašyti 3 mln. litų.

„Tiesa, dėl galutinės sumos dar nėra sutarta. Galbūt ji bus netgi mažesnė. Bet tikrai ne didesnė“, tvirtino finansų ministras.

„Snaigės“ šaldytuvai pasiekė Afriką

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Afrika tapo trečiuoju žemynu pasaulyje po Europos ir Azijos, kurį pasiekė lietuviški „Snaigės“ šaldytuvai.

Sparčiai besiplečianti ir naujus projektus kurianti Alytaus šaldytuvų gamybos bendrovė „Snaigė“ pradėjo siųsti pirmuosius šaldytuvus į Gvinėjos Respubliką Vakarų Afrikoje. Tai jau 40-oji valstybė, kur parduodama „Snaigės“ produkcija.

„Galima būtų pardavinėti šaldytuvus ir kitoms Afrikos valstybėms, tačiau reikia labai gerai viską išanalizuoti, pirmiausia ar mūsų gaminiai atlaikys klimato sąlygas. Gvinėje mes laimejome konkursą, pateikė savo tiesioginę kainą, ir nurungėme „Whirlpool“ gamintojus, kurie ten siūlė per savo atstovus“, sakė „Snaigės“ generalinis direktorius Giedrius Barysas.

Jis teigė, kad į Gvinėją išsiųsta tik pirmoji partija Alytaus šaldytuvų gamintojų, o kiek jų ateityje planuojama parduoti, kol kas negalėjo pasakyti. Pirmuosius šaldytuvus „Snaigė“ išsiuntė į Gruziją.

Kazimira Prunskienė

Elton nuotr.

K. Prunskienė: A. Zuoko ir V. Uspaskicho varžybos primena gražuolių konkursą

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (ELTA) — Tiek kairieji, tiek dešinieji, nors ir garsiai kritikuoja populistinę Darbo partiją bei jos vadovą Viktorą Uspaskichą, po Seimo rinkimų greičiausiai neatsisakys galimybės sudaryti susivienijimą su šia politine jėga. Tai pirmadienį spaudos konferencijoje pareiškė Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos (VND) pirmininkė parlamentare Kazimira Prunskienė.

Pasak jos, liberalcentristų sprendimas pirmuoju tarp kandidatų įrašyti buvusį vyriausiąjį euroderybininką Petrą Auštrevičių, antruoju — partijos vadovą Artūrą Zuoką ir šio pasiryžimas konkuruoti šedainių apygardoje su V. Uspaskichu atrodo savitai.

„Tai truputį primena gražuolių konkursą — nors iš anksto aišku, kas laimės, tame kontekste gali būti ryškūs viešieji ryšiai. Man atrodo, kad taip norima gauti tokį patį efektą, kaip per prezidento rinkimus. Iš pradžių išraiškiai koneveikiamas V. Uspaskichas, baiminamasi dėl jo galimybių gauti daug vietų, ir tuo pačiu ruošiamas dirva vyriausybei suformuoti. Nesibodės, esu visiškai įsitikinusi, V. Uspaskichą laimejimu, kad būtų suformuota dviejų-trijų partijų susivienijimas“, kalbėjo K. Prunskienė.

Parlamentarė teigė neturinti pagrindo tvirtinti, kad tokios pačios mintys sukasi socialdemokratų ir socialliberalų vadovų ministro pirmininko Algirdo Brazauskos bei Seimo pirmininko Artūro Paulausko galvose.

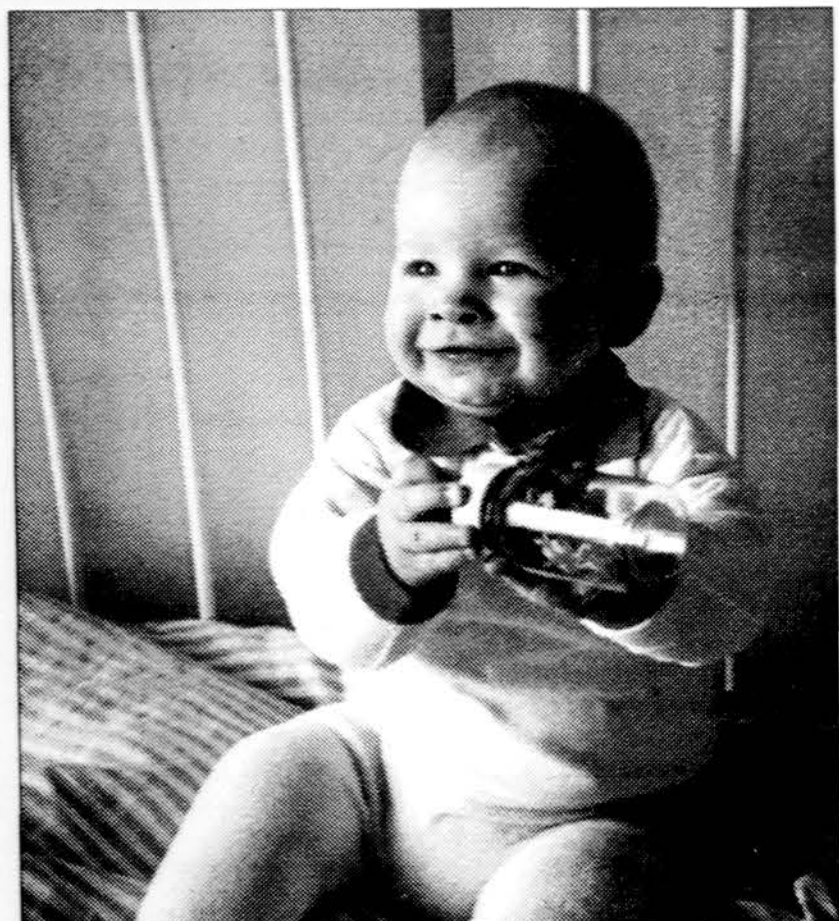
„Bet neatmetu galimybės, kad, kaip dažnai atsitinka poli-

tikoje, prireikus dalytis valdžia, bus praryta karti pilulė. Šiandien arčiausiai tokio reiškinio yra būtent dešinieji“, pabrėžė VND vadovė.

Anot K. Prunskienės, liberalcentristai, kandidatų sąrašą vadovu pasirinkę P. Auštrevičių „su puikiu patyrimu būti ten, kur kviečia, arba ten, kur kviečia valdžia“, suformuos susivienijimą, kuri pasidarys valdžia pragmatiška, o ne remdama ideologiniu principu. „Pamatysime, kaip keisis požiūris į V. Uspaskichą, kaip savo laiką keitėsi požiūris į A. Paulauską ar A. Brazauską“, išspėjo parlamentarė.

K. Prunskienė prisipažino dar visai neseniai dėl susivienijimo rinkimams derėjusius su socialdemokratais. Tačiau VND, nebūdama tapati Socialdemokratų partijai programine prasme, nematė galimybės suformuoti bendrą sąrašą ir taip apriboti programinių nuoseklumą bei nuvilti savo rinkėjus.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Jam nereikia dantų protezų — dantukai burnelėje netrukus patys pasirodys...
Pranės Šliutienės nuotr.

dr. V. Putnienė

DR. V. PUTNIENĖS ODONTOLOGIJOS KLINIKA
Kalmiečių g. 164A, Kaunas LT-3009, Lietuva
Telefonas: 011-370-37-388.388;
El. paštas: putna@mail.lt

Kaip reikia prižiūrėti nuimamus protezus?

Netekus dantų, pasikeičia žmogaus išvaizda, sutrinka kalba, maisto kramtymas ir ryjimas. Dantų eilių vientisumui atstatyti naudojami įvairūs dantų protezai. Gana nemažą dalį sudaro nuimami dantų protezai: dalinės ir pilnos plokštelės, lanko atraminiai protezai, nuimami tiltai ir t.t. Pacientams, pradantiems naudoti nuimamus protezus, ypatingai pirmą kartą, iškyla daugybė jų priežiūros klausimų. Nuimami protezai iš pradžių gali apsunkinti kalbėjimą, kramtyimą, ryjimą, sukelti padidintą seilėtekį ar pykinimą. Burna prie protezų pripranta vidutiniškai per mėnesį ir nemalonūs jautimai, pasireiškiantys pirmosiomis dienomis, praeina. Keli patarimai kaip greičiau apsiprasti su naujais dantų protezais:

- bandykite balsu skaityti ir greit jūs vėl kalbėsitės kaip anksčiau.
- supjaustykite maistą į smulkius kąsnelius ir pirmiausia juos kramtykite užpakaliniais, o vėliau priekiniais dantimis.
- iš pradžių stenkitės valgyti minkštą, nelipnų maistą, venkite sunkiai įkandamo, daug pluošto turinčio maisto.
- norėdami išvengti pykinimo, pabandykite čiulpti ledinukus.

Net ir geriausiai pagaminti protezai sutrinko savaiminių dantų apšalvymą ir pakeičia higieninę burnos būklę. Todėl labai svarbi tinkama burnos termės ir protezų higiena. Dantis reikia valyti du kartus per dieną: rytą po pusryčių ir vakare prieš miegą. Patartina kartą per dieną šepečeliu nusivalyti liežuvį, gomurį ir žandikaulio gleivinę. Taip pat būtina dantų šepečeliu ir pasta gerai išvalyti ir protezą (išimta iš burnos). Dabar vaistinėse yra specialūs šepečeliai ir pastos dantų protezams valyti. Šie šepečeliai yra didesni nei įprasti dantų šepečeliai, o pastos yra be abrazyvų, todėl nebraižo protezo paviršių. Protezo valymui yra sukurtos ir specialios tabletės. Jas išstiprinus vandenyje ir pamerkus į jį protezus, tir-

palas lengvai ir saugiai išvalo kiekvieną plyšėlį, be to stabdo bakterijų augimą ir pašalina kvapą. Specialios tabletės skirtos rūkantiems žmonėms, naikina sunkiai pašalinamos tabako dėmės, dezodoruoja ir dezinfekuoja protezą. Neturint specialių pastų ir šepečėlių, naudojamos įprastos higieninės priemonės, kuriomis valomi dantys. Kadangi dantų protezai padeda kauptis burnoje maisto likučiams, pavalgus, nuimamą dantų protezą reikia išimti iš burnos ir kruopščiai nuplauti tekančiu vandeniu, burną taip pat reikėtų praskalauti, kad pašalintume maisto likučius nuo gleivinės. Naktiai patariama dantų protezus išimti ir, gerai išvalius, padėti sausai ar pamerkti į dezinfekuojantį tirpalą, negalima protezų merkti į labai karštą vandenį, kad jie nesideformuotų. Taip sudaromos palankios sąlygos pailseti ir atnaujinti protezų dengiamai burnos gleivinei. Pirmąsias 3-4 paras patariama protezus palikti burnoje ir naktiai. Tai padeda prie jų priprasti. Dienomis protezus būtina nešioti nuolat, nes po ilgesnės pertraukos jie gali nebetikti.

Norint išvengti lužimų, nereikia protezais kramtyti kieto maisto: riešutų, gabalinių cukraus ir panašiai. Negalima nešioti skilusio ar lūžusio protezo. Nepatartina pacientams patiems taisyti pažeistų protezų, nes tai darydami patys, pacientai dažniausiai dantų protezą nepataisomai sugadina.

Burnos audiniai, esantys po protezu, laikui bėgant kinta. Po tam tikro laiko atsiranda protezų paslankumas. Laikina priemonė sustiprinti protezo fiksaciją yra specialūs kremai ir milteliai, kurie padeda prilipinti protezus prie gleivinės.

Tačiau nuimamą protezą reikia kas 4-5 metus keisti nauju. Kruopščiai ir reguliariai prižiūređami nuimamus protezus, ne tik prailginsite jų tarnavimo laiką, bet jausitės geriau ir patogiau.

Snieguolė Baltmiskytė
V. Putnienės stomatologijos klinikos gydytoja

LINKSMA DIENA

Alytaus vaikų namų AUKLĖTINIAMS

Labdaros ir paramos fondas „Vilties takas“ ir JAV ambasados bendruomenės nariai pakvietė 50 vaikų iš Alytaus vaikų namų linksmai praleisti šeštadienį, rugpjūčio 21 dieną, Vilniuje.

Didesnė dalis dienos programos bus finansuojama iš J. Kirby Simon JAV diplomatinės tarnybos fondo lėšų ir privačių asmenų aukojimų.

Apie 20 savanorių iš JAV ambasados ir „Vilties tako“ šeštadienį nuvežė vaikus į muziejų, kartu papietavo, o vėliau žaidė kėgliais. Dienos programa buvo suplanuota taip, kad vaikai apžiūrėtų Vilniaus miestą, daugiau sužinotų apie meną ir kultūrą, linksmai praleistų laiką.

„Vilties tako“ atstovai kartu su JAV ambasados darbuotojais savanoriais jau keletą metų palaiko šiltus santykius su vaikais iš Alytaus vaikų namų. Ankstesni jau įgyvendinti projektai buvo individualios kalėdinės dovanėlės kiekvienam vaikui ir mokyklinių reikmenų mokslo metų pradžiai pirkimas. Praėjusiais metais J. Kirby Simon fondas apmokėjo čiuožimo pačiūžomis dieną Vilniuje.

J. Kirby Simon vardo fondas buvo įkurtas JAV diplomatu J. Kirby Simon atminti. Fondas „Vilties takas“ buvo įkurtas 2000 metais ir tapo nuolatiniams Alytaus bei kitų vaikų namų Lietuvoje globėjais.

JAV ambasada Vilniuje

Vilniaus vaikai.
Eugenijaus Butėno nuotrauka.

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

KRIKŠČIONIŠKOSIOS VERTYBĖS IR KULTŪRA ŠIANDIEN

Vilnius, 2004 m. rugsėjo 13-15 d.

Baraban Palace, Bokso g. 19/Šv. Kazimiero g. 12

Pagrindinės konferencijos temos:

G. K. Chesterton ir kultūros atsinaujinimas; Menas ir vertybės; Visuomenės pagrindai; Asmuo ir ugdymas; Kultūra ir tapatybė; Žiniasklaida ir moralė.

Gilbert Keith Chesterton (1874–1936) — eseistas, novelistas ir poetas; krikščionybės apologetas ir paradokso meistras; žurnalistas, dramaturgas, mąstytojas, viena stambiausių (daugeliu prasmų) XX amžiaus pradžios Europos kultūros figūrų, palikusi beveik neaprepiamą dydžio literatūrinį palikimą, jau kelių kartų įvairių tautų ir visokių šitiktinimų žmonėms esanti nesenkanciu įkvėpimo šaltiniu.

„Krikščionių tikėjimas ne tik dažnai buvo žudomas, bet nesky yra miręs ir natūralia mirtimi... Jis ne tik dažnai

mirdavo, bet ir pūdavo iš vidaus. Tačiau krikščionybė visuomet ir vėl prisikelia, kadangi turi Dievą, žinantį, kaip rasti kelią iš kapo“.

G. K. Chesterton,
„Amžinasis žmogus“

1927 metais Chesterton lankėsi ir Vilniuje, kurį savo „Autobiografijoje“ šiltai prisimena kaip „istorinę vietą, kur lenkai su lietuviais gyvena taikoje — netgi tuomet, kai tarpusavy kariauja“ ir kur iš Aušros Vartų „spinduliuoja ir skamba senovinė Mišių ditybė“.

Šiam apsilankymui paminėti 2004 m. rugsėjo 13-15 d. Vilniuje rengiama konferencija aktualioms nūdienos kultūros problemoms aptarti. Konferencijos programoje — žinomų užsienio ir Lietuvos kultūros veikėjų pranešimai,

skaitymų ir pabendravimo vakaras, koncertas Vilniaus Paveikslų galerijoje.

Konferencijos organizatoriai:

G. K. Chesterton Tikėjimo ir kultūros institutas, įsikūręs Seton Hall universitete (New Jersey, JAV) bei Oxford (Jungtinės Karalystės) ir iniciatyvinė grupė: Eglė Laumenskaitė, Saulius Drazdauskas, Rasa Drazdauskienė, Rūta Goštautienė, Giedrė Jankevičiūtė, Danutė Vaičiulaitytė-Nourse (JAV), Stratford Caldecott (Anglija).

Partneriai:

„Naujasis židinys - Aidai“, „Kultūros barai“, PEN klubo Lietuvos skyrius, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras, „Mažoji studija“, Demokratinės politikos institutas,

„Katalikų pasaulio leidiniai“, Vilniaus Paveikslų galerija, Danijos kultūros institutas, Seton Hall universiteto Katalikų studijų centras.

Informaciniai rėmėjai:

„Naujasis židinys - Aidai“, „Kultūros barai“, „Kultūros aktualijos“, „Literatūra ir menas“, „Šiaurės Atėnai“, Lietuvos Nacionalinis radijas ir televizija, Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka.

Norint dalyvauti konferencijoje kviečiame registruotis ir kreiptis el. paštu:

chesterton@takas.lt
tel. 85-261-1260 ir mob. 8-684-03421 (Sandra Adomavičiūtė) bei 8-611-08581 (Eglė Laumenskaitė), arba Danutė Vaičiulaitytė-Nourse - **nourseda@shu.edu**

PARAPIJOS LAIKRAŠČIO ŠVENTĖ

Liepos pradžioje pasirodė šimtas Kazlų Rūdos Šv. Jėzaus Širdies parapijos laikraščio „Šviesa“ numeris. Pirmasis numeris buvo išleistas 1996 m. prieš Kalėdas. Leisti laikraštį sumanė parapijos klebonas Tadas Vallianas. Sumanymą parėmė ir laikraščiu iki šiol padeda AB „Kazlų Rūdos metalas“, „Jovaras“ savininkas Juozas Makarevičius, krašto laikraščio „Kazlų Rūdos kronika“ redaktorius Zigmantas Žemaitis bei maketuotoja Virginija Kumeitaitė. Laikraštis „Šviesa“ šiuo metu leidžiamas 2,580 egz. tiražu. Jame informuojama apie visuomeninio ir religinio gyvenimo įvykius, bažnytinio gyvenimo aktualijas, įvairius renginius, krikščioniškųjų bendruomenių veiklą, taip pat spausdinami religinio ir pasaulietinio turinio poezijos kuriniai.

Liepos 4 d. šia proga Kazlų Rūdos bažnyčioje buvo auko-

jamos šv. Mišios už „Šviesos“ laikraščio rėmėjus, leidėjus, straipsnių autorius ir skaitytojus. Po šv. Mišių klebonijoje buvo surengta skaitytojų konferencija, kurioje dalyvavo leidinio rėmėjai, leidėjai, straipsnių autoriai, parapijos klebonas T. Vallianas, kun. Ignas Plioraitis, Marijampolės dekanas kan. Juozas Barkauskas. Parapijos klebonas straipsnių autoriams bei leidėjams įteikė padėkos raštus. Kan. J. Barkauskas atkreipė dėmesį, jog „Kazlų Rūda“ turi specifinį bruožą: žmonėse glūdi šviesa. Čia daug literatūros, dailininkų, kultūros žmonių, linvuomeninio ir religinio gyvenimo aktualijas, įvairius renginius, krikščioniškųjų bendruomenių veiklą, taip pat spausdinami religinio ir pasaulietinio turinio poezijos kuriniai.

Liepos 4 d. šia proga Kazlų Rūdos bažnyčioje buvo auko-

BŽ

SOCIALINĖ VALSTYBĖ — KRIZĖJE

Nauja Popiežiškosios socialinių mokslų akademijos prezidentė, Harvard universiteto teisės profesorė Mary Ann Glendon interviu Vatikano radijui po Akademijos visuotinio susirinkimo, kuriame buvo nagrinėta solidarumo tarp kartų ir socialinės valstybės tema pareiškė: „Socialinės valstybės samprata, kuri buvo išplėta XX a., akivaizdžiai išgyvena krizę. Tai ambicingas socialinis standartas, kurio nepajėgi išlaikyti jokia šalis mažėjant gimstamumui ir vis ilgiau gyvenimo trukmei“. Tačiau katalikų socialinio mokyimo principai, kaip antai subsidarumo ir solidarumo, ir toliau tebelieka didelę paspirtis visiems formuojantiems socialinę politiką. Glendon taip pat sakė, jog susirinkime daug dėmesio skirta pensijų temai: „Visi buvome tuo nuomonės, jog kartais viena prieš kitą kurstanti sistema keistina kita, kuri vėlgi tikrai remtų solidarumą“.

BŽ

PARODA APIE BIBLIJĄ

Liepos 1 d. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje buvo atidaryta Lietuvos Biblijos draugijos paroda „Biblija istorijoje ir šiandien“.

Biblijos pristatymo simboliu pasirinkta daugiau nei pusę salės užimanti bangzuve, prarijusi pranašą Joną. Ši idėja pasiskolinta iš Gėteburge vykusių pasaulinės knygų mugės. Didžiulis žuvies maketas tada atkreipė lankytojų dėmesį į Šventąjį Raštą. Veliau bakžuvė keliavo po Skandinaviją, Estiją. Dabar žuvies pilve sėdintis Jona Dievo žodį skelbia lietuviams. Kilojamuose stenduose glaustai pateikiama Šventojo Rašto formavimosi istorija, supažindinama su pirmaisiais ir vėlesniais Biblijos vertimais. Atskiruose stikliniuose stenduose pateikti eksponatai pasakoja apie lietuviškuosius Biblijos vertimus. Šalia kabo išpudingos G. Dore Šventojo Rašto iliustra-

cijos. Neužmiršti vaikai. Žuvies nasruose įtaisytas televizorius jiems rodo Šventojo Rašto animaciją.

Parodos atidarymą pradėjo bibliotekos direktorė Eugenija Rimkūnienė. Ji nuosirdžiai pasidžiaugė, jog forma ir turiniu unikaliai parodai buvo pasirinkta jos vadovaujama biblioteka, linkėjo žinių, tvirtybės, stiprybės ir Dievo palaimos organizatoriams.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis „žuvies atplaukimą“ i Šiaulius pavadino reikšmingu įvykiu. Pasak jo, idomu tai, kad Ninevėje, į kurią buvo siųstas pranašas Jona, gyveno

apie 120,000 gyventojų. Apytikriai tiek žmonių dabar gyvena Šiauliuose. Galbut tai Apvaizdos ženklas, kad „visiems Šiauliams reikia apsirengti ašutinėmis, pasibarstyti pelenais galvą ir atsiversti“.

Lietuvos Biblijos draugijos vykdomasis direktorius Mykolas Mikalajūnas pasakojo apie Jungtinę Biblijos draugiją, jos veiklą. Ši draugija dabar veikia 135 pasaulio šalyse. Lietuvos Biblijos draugija šiuo metu renka lėšas, siekdama pasirūpinti, kad kiekviena Lietuvos mokykla savo bibliotekoje turėtų bent po vieną Šventojo Rašto egzempliorių. Lietuvos Biblijos draugijos parodų centro direktorė Vilhelmina Kalinauskienė kalbėjo apie pačią parodą, apibūdino jos eksponatus. Pasak jos, tai tik labai maža dalelė neišsemiamo lobyno, kuri talpina Šventasis Raštas.

BŽ, 2004 m. Nr. 13-14

RYŠIO TARP KARTŲ PERTRŪKIS

Pasak popiežiaus Jono Pauliaus II, ryšio tarp kartų pertrūkis bus viena rimčiausių ateities visuomenės problemų. Per audienciją Vatikane gegužės 3 d. vykusio Popiežiškosios socialinių mokslų akademijos visuotinio susirinkimo nariams popiežius pabrėžė, jog „šeima yra pirmutinė solidarumo tarp kartų vieta“, bei įspėjo, kad šiuo metu ryšiai tarp kartų dėl įvairių priežasčių smarkiai kinta.

Popiežiaus žodžiais, „daug kur silpnėja santuokinis ryšys, kuris neretai laikomas tik sutartimi tarp dviejų individų. Vartotojiškos visuomenės spaudimas gali priversti šeimas nukreipti dėmesį nuo namų į darbo vietą ar kitokią socialinę veiklą“. Todėl vaikai, net dar negimę, laikomi kliutimi tėvų

asmeninei savirealizacijai ar tiesiog vienu iš kitų pasirinktų objektų. Tai savo ruožtu veikia santykius tarp kartų, nes „daugelis suaugusių vaikų didėle dalį rūpinimosi savo pagyvenusiais tėvais palieka valstybei ar visuomenei“. Santuokinio ryšio nestabilumas, pasak Jono Pauliaus II, kai kur lemia tai, kad vis daugiau vaikų atsiskiria nuo tėvų ir prigimtinę pareigą bei dieviškąją įsakymą gerbti savo tėvą ir motiną deleguoja tretiesiems asmenims.

Daugelį pagyvenusių asmenų tai įstumia į keblią padėtį. „Daugelis jų turi nepakankamai išteklių, mažas pensijas, kitus kamuoja fizinės ligos, tretieji nebesijaučia naudingi ar gėdijasi, kad jiems reikia specialios priežiūros, ir perdėm daug jų

paliekama likimo valiai“. Šios problemos, pasak popiežiaus, vis labiau išsils aiškėn gausėjant pagyvenusių žmonių ir pačiai gyventojų populiacijai senstant dėl gimstamumo mažėjimo ir geresnės medicininės priežiūros.

Popiežius ragino viešąją valdžią susirūpinti ir suvokti, kad individualizmo poveikis gali rimtai griauti kartų santykius. Jis taip pat pabrėžė, jog „šeima, kaip žmonių visuomenės ištaka ir pamatas, atlieka nepaminamą vaidmenį, kuriant solidarumą tarp kartų. Nėra amžiaus, nuo kurio liaujamasi buvus tėvu ar motina, sūnumi ar dukterimi. Mums tenka ypatinga pareiga ne tik tu, kuriems suteikiame gyvybę, bet ir tu, iš kurių šią dovaną gavome, atžvilgiu“.

BŽ

SUVAŽIAVIMAS BIRŠTONE

Rugpjūčio 16-19 d. Birštone įvyko PLB Kraštų valdybų pirmininkų, PL Jaunimo sąjungos pirmininkų ir kvieštų atstovų suvažiavimas. Dalyvavo 59 pirmininkai ir atstovai iš 29 kraštų, 8 Jaunimo sąjungos atstovai iš 7 kraštų. Daug atstovų buvo iš Rusijos: Buriatijos, Jakutijos, Komi, Barnaulo, Irkutsko, Krasnojarsko, Sankt Peterburgo, Vladivostoko, Murmanskio. Atstovaujama buvo ir Karaliaučiaus kraštui, tačiau, nors politiniai tai yra Rusija, sąžinė ir tradicija neleidžia šios teritorijos, PLB požiūriu, skirti prie visos Rusijos bendruomenės. Taip pat iš Pietų Amerikos dalyvavo 6 atstovai. Suvažiavimui pirmininkavo Gabrielius Žemkalnis ir Juozas Polikaitis.

Pateikiu ištrauką iš savo, kaip PLB valdybos pirmininko, pranešimo suvažiavimui:

„Laikomos nuostatos, kad dialogas yra pranašesnis bendravimo forma negu konfliktas, tačiau nevengtumėme konfliktų, jeigu būtų gimi PLB Konstitucija ar Lietuvos Charta. Tikime, kad tokia padėtis niekada neiškilis.

PLB jungia 34 kraštus, jų tarpe ir šiais metais pradėjusi organizuoti Airijos Lietuvių Bendruomenė. Šiame suvažiavime, kitaip negu ankstesniuose, dalyvauja daugiau atstovų iš įvairių kraštų. Tai daryta sąmoningai, nes juk visi suprantame, kad bendruomenių išlikimui ir tęstinumui yra būtina plėsti aktyvių veikėjų ratą, būtina bendruomenėse turėti vadovus antrinius.

Bendruomenės yra skirtingos ne tik savo poreikiais, bet ir organizacine struktūra. Praityje buvo manoma, kad naujai besistiegančias bendruomenes galima modeliuoti pagal sėkmingai veikiančias Vakarų Lietuvių Bendruomenes.

PLB suruoštą LB Kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimą Birštone sveikina Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Tačiau apylinkės, apygardos, tarybos, metiniai suvažiavimai, netgi kartais valdybos dėl įvairių priežasčių pvz., finansai, ryšiai, izoliacija nuo centro) kai kuriuose kraštuose yra neįgyvendinama, o kartais ir nereikalinga organizacinė struktūra. Yra akivaizdu, kad kraštų bendruomenės, pagal savo regionus, turi besiskiriančią

PLB ruošto suvažiavimo Birštone bendras vaizdas. Priekyje (antras iš kairės) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Adamkiene.

Birštone PLB suruoštą Kraštų LB suvažiavimo dalyviai, apsilankę Ožkabaliuose, dr. Jono Basanavičiaus tėviškėje, smagiai praleido keletą valandėlių.

specifiką. PLB vadovaujasi Lietuvos Chartos nuostata, kad Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Taigi, visi už Lietuvos ribų gyvenantieji lietuviai yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Atkreipime dėmesį į žodį „vieninga“.

Nuo pereinamųjų metų, naujai PLB valdybai mane išrinkus pirmininku, natūraliai PLB atstovybė Vilniuje tapo ir PLB valdybos būstine. PLB veikla yra visų bendruomenių veiklos suma. Valdybos veiklos išskirtiniais momentais noriu paminėti keletą. Visų pirma, sėkmingas „Pasaulio lietuvių“ perkėlimas į Punkską. Vicepirmininkas prelatas Edis Putrimas lankėsi Airijoje ir užmezgė ryšius su besikuriančia Airijos Lietuvių Bendruomenė. Vykdydami PLB XI Seimo nutarimą ir gavę paramą iš Lietuvos fondo, kartu su Lietuvos archyvo departamentu, pradėjome vykdyti partizanų dokumentų rinkimą, restauravimą ir saugojimą.

Didžiausias mūsų rūpestis yra lėšų stoka. Įvairiems projektams esame gavę paramą iš Lietuvos fondo, kiekvienais metais remiančio PLB, už kurią esame labai dėkingi, tačiau to neužtenka. Būtina šiais metais

LB Krašto valdybų pirmininkų suvažiavimui Birštone pirmininkavo — Juozas Polikaitis (viduryje) ir PLB pirm. Gabrielius Žemkalnis.

pravesti lėšų rinkimo vajų, kurių noriu tikėti, savo įnašą padarys ne tikai nuolatinės rėmėjos — Kanados ir JAV Lietuvių Bendruomenės — bet ir visos kitos bendruomenės, pagal savo išgales, o taip pat ir galintys mus paremti tautiečiai.

Šiam suvažiavimui, kitaip negu būdavo visada, neprašiau pirmininkų pristatyti savo veiklos pranešimų, tikėdamas, kad savo atsidavimu ir nesėkmingomis bus pasidalinta atskirose sesijose ir visi galėsime pasimokyti iš išvadų.

Vykdydami PLB XI seimo nutarimą, vicepirmininkė Liū-

da Rugienienė sudaro komisiją vykdyti PLB vizijos projektą. Šio suvažiavimo programoje pasisakysime, kaip matome PLB ateitį už 10 ar 20 metų.

Suvažiavimo atidarymui buvo gautas sveikinimas iš LR ministro pirmininko Algirdo Mykolo Brazausko. Pirmosios dienos pabaigoje ir suvažiavimą atvyko LR prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma. Prezidentas pasakė reikšmingą sveikinimą ir pabrėžė, kad Lietuva ir išeivija, kuri yra nepaprastai svarbi Lietuvai, turi būti išlaikyti sąta. Vakara Adamkai praleido su suvažiavimo dalyviais labai smagioje vakaronėje.

Suvažiavime mūsų svečiais buvo Užsienio reikalų ministerijos, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento, Socialinių įstaigų priežiūros ir audito departamento vadovai ir atstovai. Prieš mūsų suvažiavimą Socialinių įstaigų priežiūros ir audito departamentas tremtinių palikuonims Vilniuje organizavo dviejų savaitių lietuvių kalbos kursus, kuriuos pabaigė, jie visi atvyko į Birštoną, ir buvo priimti kaip visateisiai suvažiavimo atstovai. Departamentas finansavo ir jų dalyvavimą Birštone. Už tai — didžiulė padėka, nes tuo būdu 20 potencialių bendruomenininkų iš Rytų kraštų „atrado“ PLB, o mes su džiaugsmu atradome juos.

Nukelta į 6 psl.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Olimpiada: Atėnuose ir New Yorke

Vasaros olimpinės žaidynės Atėnuose — jau praeitis. Laimėtojai išsivežė medalius ir šypsenas, pralaimėjęs — nusivylimą, o daugelis ir tvirtą pasiryžimą kitą kartą geriau pasirodyti.

Žinoma, lietuvių tauta, laukusi savo krepšininčių pergalės, turėjo nuryti karčių pralaimėjimo vaistų šaukštą, kai praėjusį penktadienį neteko galimybės laimėti net bronzą. Ant ra vertus, nelaimėjo aukso ir išgirtoji amerikiečių „Dream team“ krepšinio komanda. Nors lietuviškai „dream“ pavadinimas verčiamas į „svajonių“, vienas amerikietis sporto pranešėjas, po eilės skaudžių pralaimėjimų, lydeusių amerikiečių krepšininčius šioje olimpiadoje, išsireiškė, kad „Dream team“ vardas jiems labai tinka, nes žaidžia, lyg miegodami.

Visgi amerikiečiai „atsibudo“ ir finalinėse rungtynėse nugalėjo mūsų šauniuosius krepšininčius. Skaudu, ką ir bekalbėti, bet dėl to pasaulio pabaigos nebus. Turime pasidžiaugti, kad šį kartą vasaros olimpiadoje lietuviai jau įsigijo rimtų varžovų vardą, o būsimosiose, be abejo, pasirodys dar sėkmingiau.

Kaip buvo galima tikėtis, amerikiečiai surinko daugiausia medalių. Bet ir vėl: niekas jiems medalių nepadovanojo vien dėl to, kad jie amerikiečiai. Šio krašto atletai tikrai gerai užsi-rekomendavo ir savo apdovanojimus pelnė teisėtai (net ir Paul Hamm, nepaisant korėjiečių teisėjų „pavėluoto skundo“, ir olimpinio komiteto raginimų, kad jis savo aukso medalį „savanoriškai“ atiduotų korėjiečiui).

Olimpinė žaidynių laikotarpis bent laikinai nukreipė mūsų dėmesį, nuo karo, nelaimių, teroristų, rinkiminių kampanijų ir visos kitos erzinančios kasdienybės. Turėjome kažką stebėti televizijoje, skaityti laikraščiuose, domėtis, džiaugtis, pykti ir liūdėti. Buvo malonu, kad mūsų tautiečiai kasdien, negalėdami sulaukti, kol apie tai skaitys „Drauge“, po kelis kartus skambindavo ir redakciją pasiteirauti, kaip sekasi lietuviams Atėnuose. Galėjome su jais pasidalinti geromis ir blogiomis naujienomis, pasidžiaugti jų dėmesiu vasaros olimpiadai.

Galbut didžiausio aukso (ar dar vertingesnio) medalio nuspelnė pati olimpinė žaidynių šeimininkė — Graikija. Tai kraštas tik su apie 11 milijonų gyventojų, tad galima įsivaizduoti, kiek darbo, išlaidų, rūpestių pareikalavo pasirošimas olimpiadai ir jos eiga. Su labai mažomis išimtimis (pvz., protestai prieš JAV Valsybės sekretorių Colin Powell, kuris turėjo atšaukti savo vizitą į olimpiados uždarymą), jokių neramumų ir ypatingų nesklendimų per tas dvi savaites nebuvo. Atletai varžybose dalyvavo sąžiningai, laimėjimus ar pralaimėjimus priėmė geravaliai. Visgi stebina kai kurių dalyvių mėginimas laimėjimus užsitikrinti cheminių medžiagų pagalba. Po daugelio perspėjimų, po nuolatinio tikrinimo, vis dar pasitaikė žmonių, kurie tikėjosi „prasprukti pro budrias akis“. (Ir mūsų V. Aleknaite teko aukso medalis, kai pirmasis laimėtojas rastas „nešvarus“.)

Sūrmulingi įvykiai Atėnuose jau pasibaigė, bet Amerikoje jie tik vakar prasidėjo: New Yorke iš visų valstijų susirinko atstovai į priešrinkiminį Respublikonų partijos suvažiavimą, kuriame oficialiai paskelbiamas, partijos išrinktas ir remiamas, kandidatas į JAV prezidento vietą. Siemiet ši parama skiriama George W. Bush, kandidatuojančiam antrai kadencijai.

Demokratų partijos suvažiavimui vykstant Bostone, didelių neramumų nebuvo. Kas kita New Yorke, į kurį jau nuo praėjusios savaitės pabaigos pradėjo plaukti tūkstančiai žmonių, nepritariančių dabartinio prez. George W. Bush politikai Irake ir kitur. Nors demonstracijos gausios, triukšmingos, bet kol kas apsieita be susirėmimų su teisėsauga. Manykime, kad jų šurmulį nepanaudos pavojingi gaivalai savo smurto veiksmams. Kai gatves, aikštes ir parkus užtvindo šimtai tūkstančių žmonių, visko gali pasitaikyti. Ne vienas miestas (tarp jų ir Čikaga, labai norėjusi, kad čia vyktų kurios partijos suvažiavimas) dabar, be abejo, džiaugiasi, kad tai — New Yorko rūpestis. Visą savaitę ten tęsis „lietuvių judinimo olimpiada“. Ar ji padės G. W. Bush dar ketverius metus likti Baltuosiuose rūmuose?

NEBAIGTA KELIONĖ

VINCAS ŠALČIŪNAS

Nr.14

Paašikėjo, kad jie mus turi paimti nuo gretimo panašaus kelio, į kurį norint patekti reikia grįžti į terminalą, ten laiptais ar liftu pasikelti į antrą aukštą, pereiti virš abiejų kelių esamų tiltų ir vėl nusileisti laiptais. Ir vis su lagaminais! Man, kaip ir daugeliui, tai buvo pavojingas jėgų išbandymas! Ačiū Dievi, viskas baigėsi laimingai!

Pagaliam, autobusai, pasisukioje Miami gatvėmis, pasiekia I-95 greitkelį. Po dviejų su puse valandų jau buvome parapijos kieme, kur manęs ir žmonos laukė duklė su žentu. Namie buvome prieš vidurnaktį. Pagaliau atostogos pasibaigė! Tiems, kurie vengė ekskursijų ir laiką kitaip leido, atostogos galėjo būti poilsingos. Tačiau teko girdėti nusiskundimų nuovargių, o vienas sakė kelionėje tiek pavargęs, jog suabejojo, ar tinka jį atostogomis vadinti? Aš asmeniškai keliau ne dėl atostogų, bet dėl noro pamatyti, pažinti, sužinoti, nuotraukų ir video vaizdų parsivežti. Bendrai paėmus, esu kelione patenkintas, o nuovargį laikau neišvengiamu patirtu malonumų priedu!

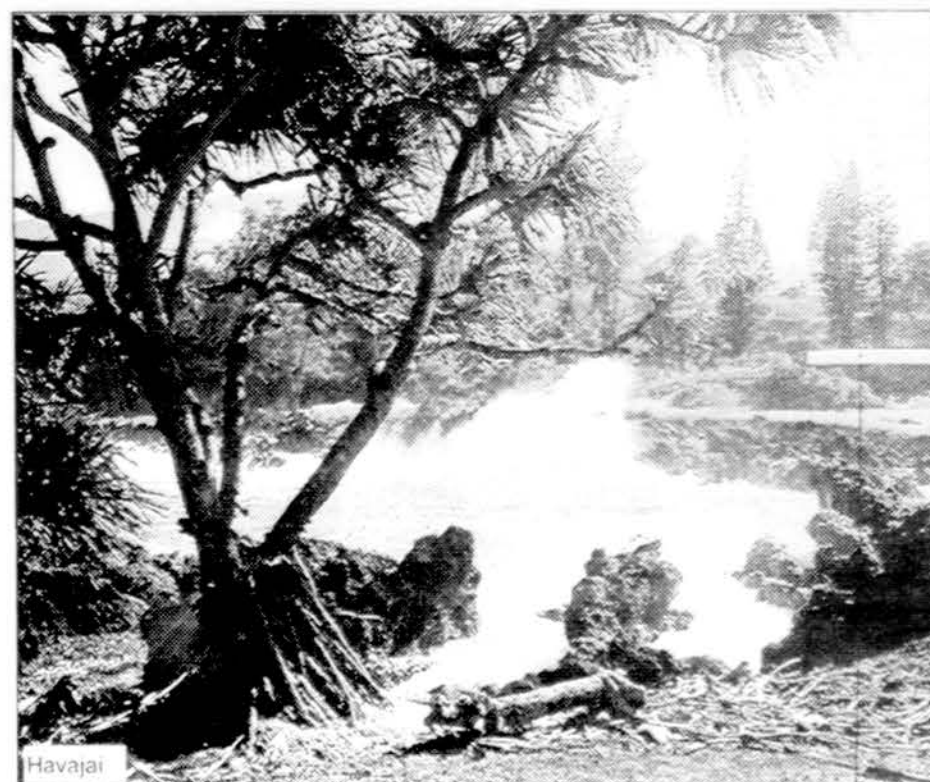
Dar kelionė nebaigta...

Kaip pradžioje minėjau, norą pakeliauti turėjau iš mažens. Išėjęs į pensiją, pradėjau svajoti apie stambesnes keliones ir net sudariau planą nuodugniau susipažinti su šios šalies idomybėmis ir žmonių gyvenimu, aplankydamas visas JAV valstijas ir — būtinai — jų sostines. Kai ir žmona tam pritarė, keliavome drauge. Aplankėme 48 valstijas, gerėjome viskuo, ką matėme, net apie tai parašiau ir išleidau knygą. Pasiryzome kada nors aplankyti ir likusias dvi: Havajus ir Aliaską. Šį kartą

pavyko tą pasiryžimą dalinai įgyvendinti, bet liko Aliaska, kuri nuo Vancouverio buvo taip arti!

Dar besitardamas dėl išvykos į Havajus, kelionių biure paminėjau savo norą tuo pačiu metu pasiekti Aliaską ir prašiau tokią galimybę iširti. Po kiek laiko man pranešė, jog mano norą sudešinti su šia kelione būtų komplikauta ir brangu, bet pasiūlė savo pataravimus ateityje. Taip ir palikau šį reikalą rūdyti. Dabar, kai jau laivas buvo pusiau kelyje tarp Havajų ir Kanados, tos agentūros atstovas, priminęs mano buvusį susidomėjimą, pasiūlė man ir žmonai tęsti kelionę tuo pačiu laivu, kuris iš Vancouverio į Aliaską išvyks po poros dienų! Apsvarstę visas aplinkybes, turėjome atsakyti, jog nesame pasirošę kelionės tęsti. Taip dingio proga, bet ne ryžtas ją užbaigti!

Taigi, mūsų seniai pradėta kelionė dar nebaigta! Ją užbaigti norėtume, nes tada (turbūt?) būtume vieninteliai lietuvių šeima, kur vyras ir žmona drauge įgyvendino tokią unikalią sumanymą! Gyvenimo laikrodis sparciai tiki, bet dar yra vilčių, kad tą tikslą pasiekime! Pabaiga

Havajai

Suvažiavimo dalyviai Naumiestyje prie dr. Vinco Kudirkos paminklo.

STEBUKLINGOJI PIVAŠIŪNŲ MARIJA

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

I Žolinė – iš viso pasaulio

Lietuvos Katalikų Bazonas internetiniame puslapyje, skyriuje „Lietuvos šventovės“, šalia Šiluvos, Aušros vartų, Kryžių kalno, Žemaičių Kalvarijos, Marijampolės, Krekenavos, minimi Švč. Mergeles Marijos paveikslu garsūs Pivašiūnai. Šios šventovės reikšmė dar padidėjo po to, kai pernai Lietuvos Respublikos Seimas Žolinę – Marijos Dangun Ėmimo šventę – paskelbė valstybine švente. Kai socialdemokratai, tuomet buvę valdantieji dauguma Seime, valstybine švente vėl paskelbė Gegužės 1-ąją – darbininkų šventę, opozicijoje buvusios Tėvynės sąjungos parlamentarai mainais išsiderėjo valstybine švente pripažinti nuo senų senovės Lietuvoje labai

populiarią Žolinę. Jau ir taip garsūs Pivašiūnai tapo dar garsesni, čia vyksta pagrindiniai Lietuvoje Žolinės atleidai. Kaip tomis rugpjūčio dienomis pasikeičia šis nedidukas Pietų Lietuvos bažnytkaimis Alytaus rajone, šiemet teko pamatyti savo akimis ir šių eilučių autorė. Minios žmonių iš aplinkinių kaimų ir miestelių, net tolimų miestų ir užsienio valstybių, aplankė Pivašiūnus šiemet.

Žolinė Pivašiūnuose švenčiama aštuonias dienas. Šiemet ji vyko nuo rugpjūčio 8 iki 15 d. Baigiamosios ir didžiausios iškilmės vyko sekmadienį, rugpjūčio 15 d., kada į Pivašiūnus suvažiuojo beveik visi Lietuvos vyskupai, taip pat ir už Lietuvos valstybės ribų esančių lietuvių katalikų vyskupas Edis Putrimas bei atvyko kun. Kijausko iš Clevelando vadovaujama

Amerikos lietuvių piligrimų grupė. Susirinkusius pasveikino Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, šv. Mišių aukai vadovavo kardinolas Audrys Juozas Backis, procesiją vedė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Giesmės pritarė Alytaus karinis pučiamųjų orkestras.

Pirmą kartą apsilankiusiam Pivašiūnuose į akis krinta tai, kad bažnyčia stovi ant aukšto tarsi piliakalnis kalno, o ją juosia nepaprastai didelės kapinės. Lietuvoje dažnos bažnyčios šventoriuje yra keletas kapų, kur laidojami toje bažnyčioje dirbę kunigai arba bažnyčios fondatoriai. Pivašiūnuose šventoriaus kapinės išsiplėtė neįprastai plačiai ir užima tikriausiai keletą hektarų plotą.

Kadangi medinė bažnyčia nedidukė, Žolinės iškilmės vyko

šventoriuje, ir maldininkai dalyvavo Mišiose pasiskleidę po kapines, kurios tomis dienomis buvo gražiai sutvarkytos. Už kapinių tvoros, miestelio pakraštyje, prie piliakalnio, virė marga Žolinių mugė, kur vaikų laukė tradiciniai spalvingi, vos ne pusmetrio ilgio saldainiai, suaugusieji galėjo išgauti devocionalijų, įvairiausių žolynų šventinimui, medinių buitinių rakandų, meno ir pretenduojančių į meną kūrinių. O visus kelius aplinkui Pivašiūnus buvo užtvindę automobiliai. Stebėti tokį vaizdą provincijoje – taip pat nemažas stebuklas. Ir pačiame gelynaus išsiplėsiame miestelyje buvo judru kaip bičių avilyje, veikė daug parduotuvių, kurios turėjo nemažos naudos. Žodžiu, viskas buvo kaip nuo senų senovės – kas meldėsi, kas žiopsėjo, kas prekiaavo, kas išmaldos prašė. Žmonių, manoma, būta iki 7 tūkstančių. Žolinės atleidų iškilmės iš Pivašiūnų per antrąjį kanalą tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija.

Stebuklingoji Pivašiūnų Marija

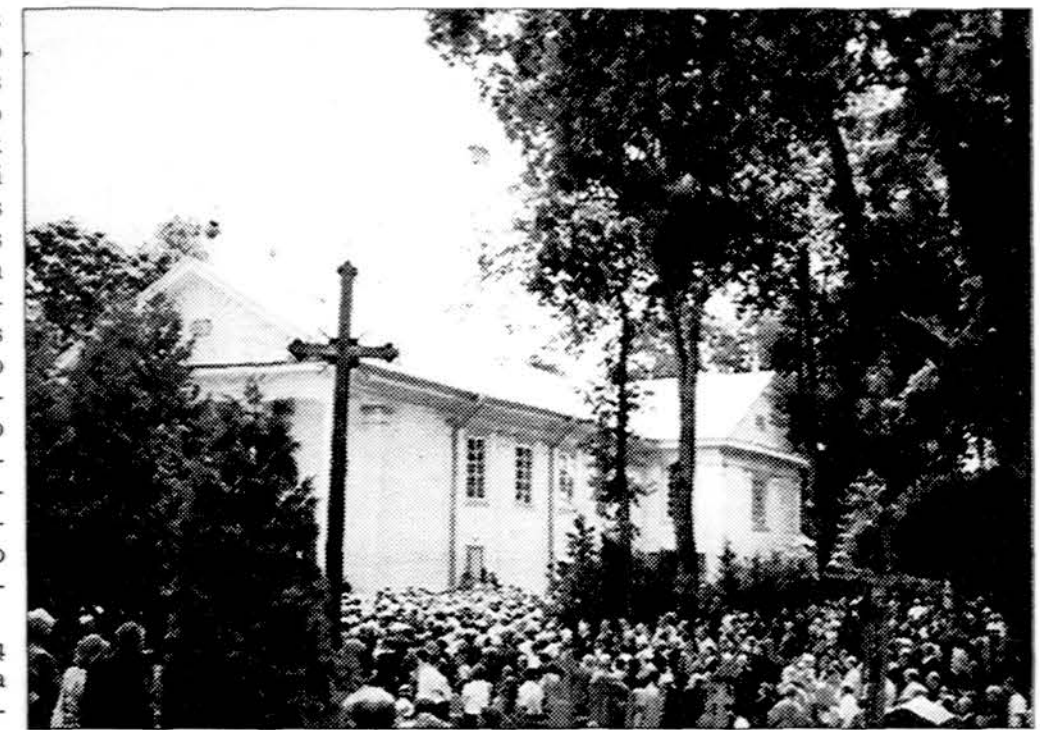
Kalvotoje Džukijos vietovėje prie Ilgio ežero, už 25 km. nuo Alytaus esančius Pivašiūnus išgarsino Švč. Mergeles Marijos, Nuliūdusiųjų Paguodos, stebuklingasis paveikslas centriniame bažnyčios altoriuje. Pirmoji bažnyčia čia pastatyta 1648 m., antroji – 1766 m. Trečiąją bažnyčia, kuri stovi iki šiol, broliai benediktinai pastatė 1825 m. Istorijos šaltiniai liudija, kad pirmosios Pivašiūnų dvi bažnyčios sugręžė, išliko tik stebuklingas Dievo Motinos paveikslas ir bažnyčios fundatoriaus Jono Klodzko portretas. Nėra žinoma, kada paveikslas buvo sukurtas, kas jo autorius ir kaip jis čionai atsirado.

XX a. pradžioje Pivašiū-

nuose pamaldos vykda vo lenkiškai, nors klebonai buvo lietuviai. Ir tik 1911 m. čionai dirbti atvykęs kun. Alfonsas Petrusis, vėliau Lietuvos Valsybės Tarybos narys, Vasario 16-osios akto signataras (po to klebonavęs Musninkuose, Širvintų raj., kur ir palaidotas), pradėjo rūpintis gyventojų atlievavimu.

Pivašiūnų Madona – tipiška Palestinos jaunutė motina, spinduliuojanti gerumą, atlaidumą, – taip rašoma Katalikų Bažnyčios internetiniame puslapyje. Dešinė ranka ji globia Kudikėlį Jėzų, kairė laiko skeptrą. Kudikėlis Jėzus dešine rankute laimina. Marijos ir Kudikėlio drabužiai – iš paauskuotos kalinės skardos, ant galvų – karunos, apjuostos spinduliuojančiomis aureolėmis. Aplink jas – dvylikos žvaigždžių vainikai.

Seni ir nauji pasakojimai byloja apie stebuklingą Pivašiūnų Marijos paveikslą gydomąją galią. Apie tai liudija senieji votai – dovanos – pakabinotos prie paveikslas, atsidedojant už čia patirtas malones. 1988 m., Lietuvos atgimimo metais, per Žolinę kardinolas Vincentas Sladkevičius paveikslą vainikavo popiežiaus Jono Pauliaus II dovanota karūna ir suteikė Nuliūdusiųjų Paguodos titulą. Nuo to laiko kiekvieno mėnesio 15-ąją dieną maldininkai iš visos Lietuvos susirenka pagarbinti Pivašiūnų Madoną ir paprašyti dangiškos

I Žolinės atleidus Pivašiūnų bažnyčioje susirinko tiek daug žmonių, kad jie plačiai užtvindė šventoriaus kapines.

globos bei užtarimo.

Maldininkai seniau į Pivašiūnus procesijomis eidavo pėsčiomis, nešini bažnytinėmis vėliavomis ir altorėliais. Jie keliaudavo keletą dienų, nakčiai apsisistodami pas ūkininkus. Pivašiūnuose jie būdavo apgyvendinami pas vietinius žmones arba nakvodavo po atviru dangumi. Čia susirinkdavo daug ligonių, luošų ir vargšų. Jie gerdavę vandenį iš vietos mineralinių šaltinių ir dažnas pasijusdavę geriau, ypač kenčiantys nuo alergijos, akių infekcijos ar nervinių ligų. Išlikę pasakojimų apie stebuklingus išgyjimus.

Muravjovas korikas irgi norėjo gydyti

Už keliolikos kilometrų į šiaurę nuo Pivašiūnų, link Stakliškių, yra kiti vietinių žmonių laikomi stebuklingais

šaltiniai, kurie XIX a. viduryje buvo rusų dvarponio Muravjovo žemėje. Muravjovo dvare užaugo mums iš istorijos gerai žinomas gen. Muravjovas, vadinamas Koriku, nes būdamas caro vietininkas Lietuvoje žiauriausiai susidorėjo su 1863 m. sukilimo dalyviais. Gen. Muravjovas, matyt, susigundė pasinaudoti stebuklingųjų šaltinių galia ir XIX a. viduryje ant Obelijos upelio kranto pastatė gydyklą. Pastatai greitai sugręžė. Manoma, kad juos sugręžė konkurentai, kurie turėjo tokias pat gydyklas netoliese esančiame Birštone. Besigydantieji, žinoma, persikėlė į Birštoną. Taip sužlugdė Muravjovo Koriko stebuklingų šaltinių biznis, o stebuklingoji Pivašiūnų Madona tebegydo žmones – jų sielas ir kūnus – iki šiol...

Žolinės mugė už šventoriaus tvoros.

Abi nuotraukos – Algirdo Girininko.

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Žaliąnykštis

APIE AVIETES

Klausimas. Mano mėgstamiausias uogas yra avietės. Visuomet laukiu vasaros, kai galima nusipirkti šviežių, kvapiųjų uogelių, bet dažniausiai apsisiviliu. Parduotuvėse parduodamos yra beveik be skonio, o jų apacijoje visuomet randu kelias pabalusias nuo peščių arba pernokusias. Kai atsiranda vietinių augintojų siulomos avietės, jos labai brangios, taip pat ne visuomet galima užsitikrinti jų šviežumą. Turiu savo kieme šiek tiek vietos ir norėčiau pasisodinti kelis krūmelius aviečių. Ką galėtumėte patarti apie aviečių auginimą, problemas ir pan.?

Atsakymas. Avietės, angl. „Raspberries“, lot. *Rubus idaeus* nėra labai reiklios, tad kieme auginti nebūs sunku. Geriausiai avietes sodinti labai anksti pavasarį – galima krū-

melių užsisakyti per įvairius katalogus. Avietės mėgsta saulėtą vietą (juodosios toleruoja ir dalinį pavėsį), gera, su daug organinių medžiagų ir šiek tiek rūgštoka, dirvožemį, bet joms reikia ir daug vandens – per vasaros sausras būtina krūmelius palaistyti.

Verta prisiminti, kad avietės vaisius veda antraisiais metais, t.y. ant antramečių stiebų. Pirmaisiais metais šie stiebai išauga, bet nežydi ir ant jų nebūna uogų. Antrąjį pavasarį jau žydi ir užsimegza vaisiai. Po to (vasaros gale) šie aviečių stiebai nudžiūsta, o iš apacios, iš šaknų išauga nauji. Nudžiūvusius stiebus būtina iškarpyti. Taip pat svarbu patalpinti (maždaug iki 6 pėdų ilgio) naujuosius stiebus.

Dažniausiai parduotuvėse randame tik raudonųjų aviečių, bet jų yra įvairių rūšių: juodų, violetinių, geltonų ir net ant stiebelių neturintinių spygliukų (thornless). Visų skonis daug maž panašus. Pačios patvariausios ir lengviausiai auginamos yra raudonosios avietės. Jų taip pat yra dvejopų: vienos uogas užsiaugina tik vieną kartą, anksti vasarą; kitos, vadinamosios „everbearing“, anksti vasarą išaugina uogas ant stiebų viršūnių, o rudenį, kai orai jau pradeda atvėsti, uogas veda antrą kartą – jau arčiau žemės.

Kadangi aviečių stiebai (angl. „canes“ – lazdos) yra lankstūs, liauni ir išsiskiria į visas puses, patartina juos paremti tvorele arba net pri-

rišti prie grotelių. Tuomet lengviau uogas skinti, augalus laistyti, pastebėti, jeigu įsimetė kokie kenkėjai.

Populiariausios raudonosios avietės yra „Latham“ – didelės uogos, prinoksta liepos viduryje, atsparios įvairioms ligoms. „Nova“ – atsparios šalčiui, stiebai tiesūs, gausiai veda uogas. Dukart („everbearing“) užauginancios uogas yra „Autumn Bliss“, „Fall Red“, „Heritage“.

Atkreipti dėmesį į daržininkų siulomus katalogus (jų reklamose pradeda atsirasti laikraščiuose sausio mėnesį), užsisakykite kiek galima daugiau – didžioji dalis katalogų atsiunčiama nemokamai, už kuriuos reikia mokėti nedidelę kainą, jeigu prieinamas internetas, pasidomėkite siulomais aviečių krūmeliais ir apskritai informacija apie avietes.

Ar žinote, kad aviečių uogų yra vaistai? Aviečių uogų antplasis, sirupas, arbata vartojama nuo peršalimo, slogos, bronchito, taip pat prakoito ir šlapimo išsiskyrimui skatinti, apetitui gerinti, virškinimo trakto veiklai reguliuoti, vėmimui ir kraujavimui stabdyti ir t.t.

ŠPINATAI MĖGSTA VĖSŲ ORĄ

Klausimas. Ar galėtumėte parašyti apie špinatus? Paprastai, žmonės juos arba mėgsta, arba ne į burną neima. Aš prie jų mėgstamųjų... Mėgini naujinti, bet kažkodėl neauka, nepaisant, kaip laistau ir prižiūriu. Užuoat žalių, sultingų lapų, mano špinatai pageltuoja, susitraukia, pradeda žydėti...

Atsakymas. Špinatai, angl. „Spinach“, lot. *Spinacia oleracea* yra labai maistinga lapinė daržovė. Vienas puodelis virtų špinatų turi net 14,500 mg vitamino A, taip pat antioksidantų ir kitų mineralinių medžiagų bei vitaminų. Špina-

tų lapai – virti arba žali – žmonių maistui vartojami bent tūkstantį metų. Šie augalai kilę iš Azijos. Manoma, kad senovės persai špinatais maitino savo gražiausias persiškas kates. Apie 647 m. po Kr. špinatai pateko į Kiniją, kur jie greitai paplito, išpopuliarėjo ir net buvo vadinami „persišku prieskoniu“.

Apie XI a. špinatai pateko į Ispaniją. Jau 1351 m. „spinachium“ buvo viena daržovių, kurią leista vienuoliams valgyti net griežčiausio pasninko metu (mat, špinatai buvo laikomi tokiu neskanu valgiumi, kad jų pateikimas suteikdavę vienuoliams dar vieną progą „save nugalėti“ ir juos valgyti). Apie skritai europiečiai per daug špinatams nesidomėjo, išskyrus Florencijos Catherine de Medici, kuri taip mėgdavo špinatus, kad iki šių laikų pagal ją pavadintas prancūziškas patiekalas, paruoštas su špinatais – a la florentine.

Turbūt pastebėjote, kad špinatus paruošti lengva, bet pats sunkiausias darbas yra jų nuvalymas. Kadangi augalas mėgsta smiltingą žemę ir jo lapai prigulę prie dirvožemio, ant jų atsiranda daug smėlio. Senovės kulinarijos knygos buvo patariau špinatus plauti 12 kartų: vienuolika paprastu vandeniu, o dvyliktąjį – savo ašaromis. Tik tuomet lapai bus švarūs.

Atsakant į klausimą apie špinatų auginimą – augalas yra atsparus šalčiui (t.y. pirmosioms šalnimis), mėgsta vėsų orą, todėl špinatus reikia sėti anksti pavasarį, vos tik iš žemės išsina pašalys; taip pat galima sėti vasaros pabaigoje, kai nuo daržo nuvalomos kitos daržovės, pvz., agurkai, cukinijos, žirniai ir pan. Iki pirmųjų šalčių špinatai užaugs ir galėsime jais gardijuotis. Beje, parduotuvėse visuomet yra šviežių špinatų lapų, o taip pat šaldytų, tai galima ir be sėjimo šiomis maistingomis daržovėmis apsirūpinti.

TIK ATRODO EGZOTIŠKAI

„Canna lily“ arba tiesiai „canna“ (angl., lotyniškai *Canna indica* priklauso Cannaceae augalų šeimai. Vardas kilęs iš graikiško žodžio canna, reikšiančio „ryškė“. Jo tėvynė – tropikų Amerika. Į Europą pateko 1570 m., o į šiaurės Ameriką – kartu su pirmaisiais europiečiais imigrantais.

Kanos yra aukštos, išauga iki 5 pėdų (1.5 m) ar daugiau aukščio, plačiais, didžiuliais žaliais, tamsiais raudonais, net dryžiais lapais. Žiedai apsupti lapų, ant ilgo koto, sugrupuoti kekėmis. Labai ryškūs – skaisčiai raudoni, rausvi, geltoni, oranžiniai, kai kurie taškuoti ar kitaip „pamarginti“. Augalai mėgsta gerą, derlingą žemę, saulėtą vietą (jeigu pasodinsite pavėsyje, išaugs lapai, bet ne žydės) ir daug vandens (dideli lapai jo nemažai išgarina). Žydi visą vasarą iki vėlyvo rudens, bet nepakenčia šalčių. Rudenį reikia kanų šaknis (kiek panašios į vildkalgių – irisų) iškasti, nuvalyti ir padėti vėsioje vietoje, apdengus truputį drėgnu smėliu arba žeme.

Anksti pavasarį susodinti į lovulius ar didelius vazonus, padėti šviesioje vietoje, laistyti, kol pradės dygti. Orui atšilus ir šalnų pavojui praėjus, kai temperatūra pasiekia 60° F (15.5°C), kanos sodinamos darželyje. Beje, galima sodinti ir iš anksto nesudarius, bet tuomet ilgiau truks kanoms užaugti ir žydėti.

SIŪLO DARBA

Darbai reikalingi dažytojai, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

Caregiver job for live-in position in Wisconsin. SS and DL helpful. Call Greg 262-657-8044.

SPA CONSTANTINE NOW HIRING. Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license. Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE. AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukse S. Kane, Vilma Janulienė, Virginija Smuikaitienė kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654/773-581-8654

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER ATLANTIC Express Corp. YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTEINERĮ. SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ. IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS. 1-800-775-SEND. Mūsų atstovai: Bravo Coffee and deli 238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300 KALYNA corp. 338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766 2719 W. 71st St. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919 8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$600-\$640; 2 mieg. — \$680-\$720. Tel. 630-910-0644, Jana.

VACATION IN KENNEBUNK, MAINE! Franciscan Guest House Near Monastery, Beach & Shops Call: 207-967-4865 www.franciscanguesthouse.com

Išnuomojamas 3 mieg. butas. 5837 W. Lawrence Ave. Tel. 773-777-6220.

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas (67 & Whipple apyl.) \$415 į mėn. (ir daugiau) + „security“ Tel. 773-434-4543.

GROŽIO PASLAUGOS

NIRVANA – ODOS IR PLAUKŲ LAZERIO KLINIKA. *Pilna mediciniška spa procedūra *Naudojama naujausia lazerio technologija *Medicininė priežiūra *Plaukų depilacija *Odos atjauninimas ir veido foto procedūra *Aknes gydymo procedūros *Botokso injekcijos *Mikro-dermis nušlifavimas *Parinkta kolekcija odos priežiūros produktų *Odos grožis 9115 S. CICERO OAK LAWN, IL 60453 Tel. 708-229-1051

„Draugo“ lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė
2004 m. rugpjūčio 31 d., antradienis (Nr.83), 5 psl.

Sveikiname vaikučius su rugsėjo 1-ąja

Rugsėjo 1-oji Lietuvoje.

Rugsėjis

Rugsėjo pavadinimas, kaip ir rugpjūtis yra susijęs su rugių kultūra. Kadangi rugiai yra žiemkenčiai javai, tai jiems dirvos paruošiamos rudeni, sekla suberiama žemė. Iki šaltųjų rugiai sudygsta, suželia ir vėliau žiemoja, apklostyti sniego patalais.

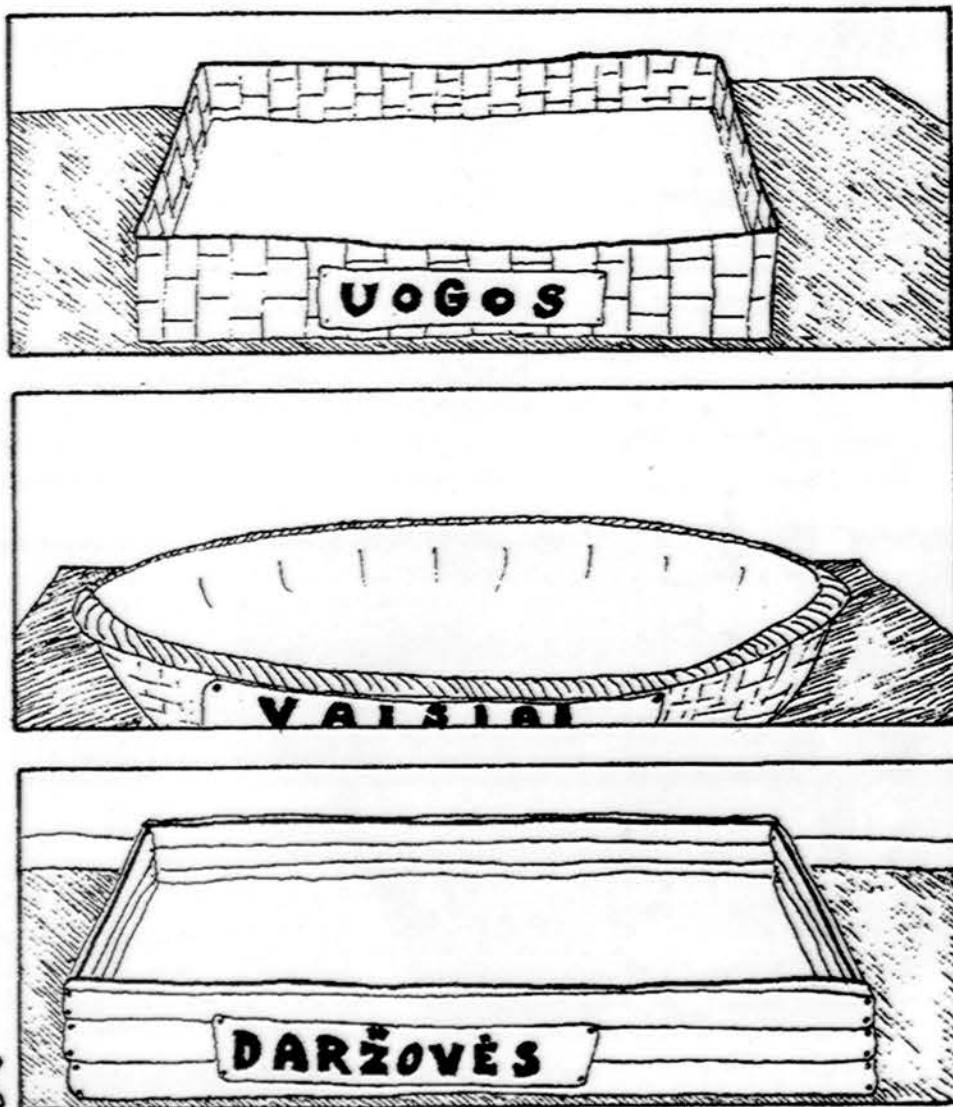
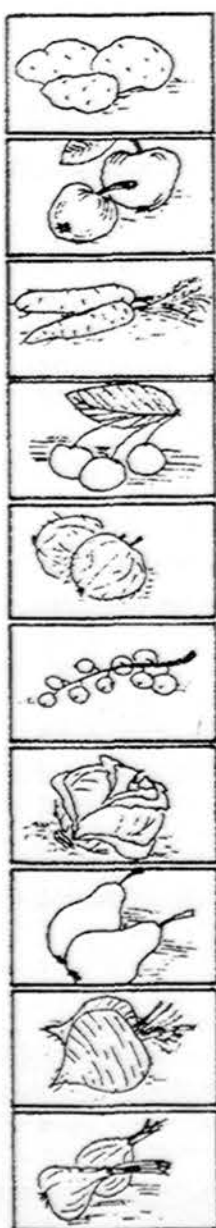
Anksti pavasarį jie sukiyla ir pradeda sparčiai augti. Lietuva yra šiaurinis kraštas, kur vasaros gana trumpas, todėl kai kurie kultūriniai augalai nespėja užaugti vasarą ir yra sėjami iš rudens. Tokie augalai vadinami žiemkenčiais.

Prabėgo karštos, saulėtos vasaros dienos. Saulė vis žemiau bėpakyta. Greitai trumpėja dienos, o naktys eina vis ilgy. Atvėsta oras. Prasideda šalnos.

Tačiau ir rudeni būna šiltų ir giedrų dienų. Saulėje blizga besidraikantys po laukus voratinkliai. Tartum laužai raudonuoja klevų lapai, geltonuoja beržynai. Paukščiai voromis traukia į šiltuosius kraštus. Žmonės šį metų vadina „bobų vasara“. Nuo laukų nuimamas derlius, sėjami žiemkenčiai, skunami obuoliai, kasamos bulvės...

Vasaros ir rudens gėrybės

Iškirpkite, vaikučiai, ir sudėkite rudens gėrybes, kur joms dera būti. Nuspalvokite jas ir atsiųskite į redakciją savo darbelį. Lauksiu jūsų laiškų.

Augalininkystė Lietuvoje

Žemės ūkis Lietuvoje, vaikučiai, labai plačiai vystomas. Visoje Lietuvoje auginamos bulvės. Jos į Lietuvą atvežtos maždaug prieš 200 metų! Auginama daugiau nei 50 rūšių įvairių daržovių: pami-

dorų, agurkų, kopūstų, morkų, pupelių, svogūnų, salotų ir kt. Jos sodinamos ariamose žemėse ir šiltnamiuose. Lietuvoje auginama 18 rūšių vaisių ir uogų. Soduose daugiausia auginamos obelys,

kriaušės, vyšnios, slyvos. Iš uogų labiausiai paplitusios braškės, žemuogės, serbentai. Dabar vienas gyventojas per metus suvartoja apie 48 kg vaisių ir uogų. Daug jų atvežama ir iš kitų kraštų.

Prasideda mokslo metai!

Rugsėjo 1-osios nerimas

Lina Bumblytė

Visuomenės sveikatos ugdymo ir ryšių su visuomene skyriaus psichologė

Pamažu baigiasi vasara, o su ja ir atostogos. Ateina laikas mokiniams sugrįžti į mokyklas. Daugelis džiaugiasi, jog sutiks naujų draugų, pamatys mokytoją, mokysis iš naujų vadovėlių. Tačiau kartais grįžimas į mokyklą vaikams gali sukelti ir nerimą. Vaikai gali bijoti, jog jie pavėluos ir pamoką, nemokės susidraugauti su kitais klasės vaikais, nesugebės atlikti kokios nors užduoties. Vaiko nerimas gali pasireikšti miego, apetito sutrikimais, padidėjusiu verksmingumu. Štai keletas patarimų, kaip tėvai galėtų padėti savo vaikui sumažinti nerimą tokioje situacijoje.

Savaitė prieš mokslo metus

Pasikalbėkite su savo vaiku apie naujus mokslo metus. Aptarkite galimas situacijas: susitikimą su naujais draugais, susipažinimą su nauja mokytoja, perėjimą į aukštesnę klasę.

Vaikas neturėtų iš anksto susidaryti neigiamą nuostatą mokyklos atžvilgiu. Stenkitės, jog vaikas mokslo metams nusiteiktų pozityviai, su mokykla siejant teigiamus jausmus.

Kartu su vaiku pasirūpinkite mokymuisi reikalingomis priemonėmis. Kartu pirkite sąsiuvinį, rašymo priemones, kuprinę ir pan.

Sureguliuokite vaiko diennatvarkę. Maždaug prieš savaitę imkite pratinti vaiką eiti miegoti anksčiau. Nustatykite žadintuvą tai valandai, kada reikės keltis. Tai vaikui padės išvengti baimės, jog jis pramiegos ir pavėluos ir pamokas. Paaiškinkite vaikui, jog anksčiau keltis ir eiti miegoti reikia tam, jog įprastų prie naujo ritmo.

Jei šiais metais jūsų vaikas pirmą kartą eis į mokyklą, kartu su juo apžiūrėkite mokyklos pastatą, aplinką. Tai padės vaikui atsikratyti baimės, jog jis pasiklys ar kažko nesuras mokykloje. Bevaikščiudami po mokyklą, parodykite vaikui, kurioje vietoje bus jo klasė, kur yra tualetai, valgykla ar sporto salė.

Dieną prieš mokslo metus

Reikalingus daiktus pasiruoškite iš vakaro. Žinodamas, kuo ryte rengsis, ką nešis į mokyklą, vaikas galės pabusti ryte ramus. Jis turi įprasti reikalingus daiktus kitai dienai kasdien pasiruošti iš anksto.

Daiktus į kuprinę susidėkite iš vakaro. Kai kurie vaikai bijo pamiršti savo knygas, rašymo priemones, pinigų pietums ar kitus mokykloje reikalingus daiktus. Įpratinkite savo vaiką kuprinę susikrauti iš vakaro. Tai apsaugos nuo rytinio blaškymosi ir reikalingų daiktų ieškojimo.

Pirmąją mokslo metų dieną

Rugsėjo 1-ąją padarykite savo vaikui šventę: kartu dalyvaukite mokslo metų atidarymo iškilmėse, parodykite, jog džiaugiatės, kad jūsų vaikas eis į mokyklą.

Nepergyvenkite, jei pirmąją mokslo dieną ne viskas klostysis taip, kaip tikėjotės. Reikia maždaug mėnesio, kad viskas sugultų į savo vėžes.

Šaltinis: Kauno visuomenės sveikatos centro interneto svetainė

Ar žinote, kad...

O.K. yra pritarimo posakis anglų kalboje, kartais rašomas *Okay* ar prailginta forma *Okey dokey*, arba *Okelly dokelly*.

Manoma, kad šio sutrumpinimo „autorius“ buvo JAV prezidentas Andrew Jackson (1829–1837) vietoje frazės „all correct“ klaidingai užrašęs „oll korrekct“. 1839 metais kovo 23 d. tai pateko į Bostono laikraštį.

Nuo tada O.K. tapo šnekamosios anglų kalbos elementas, taip pat neretai pasiskolinamas ir neangliškai kalbančių žmonių.

Inter. info.

Tikėjimas

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, yra parengęs ne vieną nuostabią knygėlę vaikams. Mes naudosimės viena jų, kuri vadinasi „Kito link“. Tai žaidimai ir sielovados pratimai jaunimui.

Susimąstymo takelis

Sakinėliai užrašomi ant kortelių. Lapeliai išdėstomi palei takelį, prisegami prie medžių ar tiesiog išdėliojami mokyklos koridoriuje.

Dalyviai pradeda eiti takeliu. Visi jie turi pupų ar akmenėlių, kuriuos padeda tada, jei sutinka su lapelyje parašytu sakiniu.

Štai tos mintys ir sakiniai, kuriuos vaikučiai rašo ant lapelių:

Man svarbu galvoti apie svarbius dalykus.
Jei man kas nors padeda, aš padėkoju.
Žinau, kai savo širdyje esu teisus, ir kai meluoju.
Noriu daryti tai, kas gera.
Noriu gerbti kitus žmones ir būti pats gerbiamas.
Aš ilgai nepyktu ir atleidiu žmonėms.
Kartais ilgai galvoju apie gyvenimą.
Sunku elgtis krikščioniškai, kai draugai šaiposi.
Noriu pirma galvoti apie kitus, o tik po to apie save.
Man svarbu ištesėti pažadus.
Jėzus sako: „Jūs esate pasaulio šviesa“.
Norėčiau būti dosnus vargšams.
Vakare pasimeldžiu.
Padėdu silpniesiems...

Malda

Tarp rūtų ir lėlių
Tylus kryželis svyra,
Saukiuos Tave, Dievuli,
Priimk maldele tyrą.

Mažų širdžių troškimą
Išgirski, Amžiu Teve,
Žiedų žiedais išpuoški
Gimus laukus ir pievas.

Šventu kvapu Tu šildai

Susalusį paukštelį,
Dievuli, amžiais šildyk
Ir mūsų gimtą šalį.

Baltų balandžių būriui
Audroj teiki palaimą,
Dievuli, amžiais laimink
Gimus namus ir kaimus.

Danguis auksinių rūmų
Valdove Visagali,
Palaimink mūs Tėvyne,
Palaimink brangią šalį.
Viktoras Šimaitis

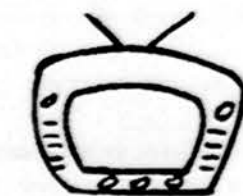
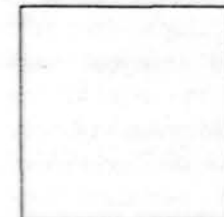
Nykštukų mokyklėlė

TURI TIGRAS TRIS
VAIKUS,
TANKIAKAILIUS
TIGRIUKUS.
TIE TIK TAMPO
STIPRŲ TĖTI
IR JAU BAIGIA
SUTVIRTĖTI.

TULPĖ

Suskaičiuokite ir langelyje įrašykite, kiek eileraštyje yra raidelių T.

TELEVIZORIUS

Nuspalvinkite raidelę T.

Prirašykite pilną eilutę T.

T

T

Nuspalvinkite paveikslėlius su žodžiais, prasidedančiais raidele T. Nupieškite ką nors patys su T.

Pradžių pradžia iš šeimos plaukia

— Pulkininke Levuli, kokia įtaka daro šeima savo atžalai, kuri rengiasi tarnauti kariuomenėje ir kokia turėtų būti ta įtaka? Požiūris į karinę prievolę priklauso ir nuo to sluoksnio, kuriam priklauso šeima. Kokie būtų bendri pasiūlymai šeimai, kurios sūnus turės atlikti karinę prievolę?

— Žiniasklaidoje dažnai keliamas klausimas, kodėl jauni žmonės nenori eiti į privalomą karinę tarnybą? Manau, kad toks klausimas yra klaidingas. Ne jaunuoliai nenori atlikti būtinąją karo tarnybą, o prieš tai tapti jaunuoju šauliu ir rengtis karo tarnybai, taigi ir krašto gynybai iš anksto. Tokį nenorą rodo jų tėvai. Tėvai planuoja savo vaiko ateitį jau nuo dviejų — keturiolikos metų. Taip yra normaliose šeimose. Apie asocialias šeimas atskira kalba. Tėvai, artėjant sūnaus pilnametystei, negali nesusirūpinti vaiko ateitimi, tačiau tarnyba kariuomenėje į tuos planus dažniausiai neįeina. Tada kai kurios šeimos net kategoriškai ima prieštarauti.

Žinau nemažai jaunų žmonių, kurie apsisprendė ir nusiteikė eiti į kariuomenę. Jaunuoliai to labai norėjo, tačiau tėvai buvo prieš. Buvo tokių atvejų, kai sūnus patys įtikino savo tėvus, kad atlikti konstitucinę pareigą yra ne tik privalu, bet ir naudinga. Tai puikus rezultatas. Deja, daugelyje šeimų galvojama apie materialinius dalykus, apie savo asmeninę gerovę ir teises, o apie pareigas visuomenei ir savo valstybei nesusimąstoma. Norima visko ir labai greitai. Tikriausiai tada ir kyla tas verkšlenimas ir nepasitenkinimas viskuo. Norima mažai dirbti ir daug uždirbti. Žvalgoma ir Vakarų su pavydu kaip ten viskas gerai, o pas mus tik blogai. Todėl mėgstama keikti savo valdžią. Tokie žmonės iš tikrųjų peikia patys save.

— Lyginant su Vakarais, matyt, mums teks dar gerokai pasitempti. Lietuvoje sukuriamas tik trečdalis Europos Sąjungos bendrojo nacionalinio produkto, bet lyginant su Rytais pažanga akivaizdi. Ar neturėtų tėvai aiškinti vaikams mūsų ekonomikos atsilikimo priežastis ir skiepti jiems pareigos jausmą savo kraštui?

— Pasiziūrėjus į Rytus ir matant kas ten dedasi, požiūris keistųs. Manau, kad kaip tik čia ir yra tas pilietiško pradžios. Nuo jo reikėtų pradėti — tėvai turėtų kaip planuoti vaiko ateitį, kad jis neventų atlikti privalomąją karo tarnybą, kad užsigrūdintų kaip pilietis, subręstų ir suvyriškėtų. Deja, deja, daugelyje šeimų kaip tik šio pradmenio ir pasigendama.

— Šalyje yra nemažai suirusių šeimų, dažniausiai, viena motina su vaiku ar net keliais, rečiau tėvas su vaikais. Aišku, kad tokiose šeimose materialinės sąlygos ir socialinė aplinka labai skiriasi nuo kitų šeimų. Į Mokomąjį pulką buvo siunčiami vaikai iš visokių šeimų. Kokius skirtumus pastebėjote ir ko reikėtų imtis, kad požiūris į konstitucinių pareigų atlikimą suvienodėtų?

— Taip, be abejonės, skirtumai labai ryškūs. Kai kuriais atvejais iš pašaukto vaiko elgesio matyti iš kokios šeimos jis ateina. Berniukui labai reikia tėvo, bet ir mergaitei reikia tėvo. Vaikai didžiuojasi savo tėvais. Jeigu šeimoje nėra tėvo,

tai vaikų mąstysenoje atsiranda tam tikri tušti laukai. Ir štai atspindi jaunojo žmogaus mąstysenoje, jo nuotakose ir elgesyje. Ilgainiui tai išryškėja. Tačiau pastebėtas dar ir toks niuansas: miestiečių nepilnų šeimų vaikai skiriasi nuo tokių pačių vaikų iš kaimo. Kaimiečiai daugiau užgrūdinti darbais, o miestiečiai nepilnose šeimose nepajunta drausmės poveikio. Mieste gausu negerų, viliojančių dalykų: išgėrinėjimai, gatvė, kiemas, blogų draugų įtaka. Todėl tarp vaikų miestiečių, augusių nepilnose šeimose, žymiai didesnis procentas teistų, susipykusių su įstatymu. Tiesą pasakius, yra labai dorų, užgrūdintų jaunuolių. Tokiais atvejais netenka abejoti teigiama motinų įtaka.

— Jau seniai pastebėta, kad kariuomenė yra veiksminga vyriškumo ir patriotizmo mokykla. Ar duoda kariuomenė jaunuoliui tai, ko jis ne visada gali rasti šeimoje, kas jam būtina kaip tėvynės gynybai ir kaip piliečiui?

— Pašauktas į karinę tarnybą jaunuolis pirmiausia pajunta namų ilgesį. Tai natūralu — jis ilgisi namų. Vaikinas kariuomenėje tuojau pat patiria griežtus reikalavimus, aiškius, nedviprasmiškus įsakymus ir jokių atsitraukimų! Privalo vykdyti ir baigta, o jeigu ne — tai seka drausminė bausmė. Tai, be abejonės, vienas iš pirmųjų rimtų išsiskyrimų su gimtaisiais namais, su savo gimtuoju kampu. Tada atsiranda ilgesys ir pagarba tiems žmonėms, kurie liko namuose.

Pasitaiko, ir jaudinančių atvejų. Štai, viena jaunojo kareivio motina, kauniečių, auginusi sūnų be tėvo, po išsiskyrimo su sūnum susijaudinusi taip man kalbėjo: „Aš apakusi. To savo neklausados laukiau visą mėnesį... Jis man šiandien pirmą sykį pasakė: „Mama, aš tave myliu“. Žmonės iš naujo atranda save. Tai yra geras dalykas. Pajutę kietą gyvenimą, kietą reiklumą, vaikai visiškai pakeičia požiūrį į savo šeimą. Man teko kartu tarnauti su labai daug jaunų žmonių, ir pasitaikė tik vienas atvejis, kai vaikas, jaunas kareivis, manęs prašydavo jo neišleisti atostogų. Jis sakė: „Aš ten neturiu ką veikti“. Visi kiti į namus skrenda kaip su sparnais. Žinoma, jie skrenda kaip su sparnais, kad pasiilgo tėvų, brolių, savo draugų ir draugų. Jie žino, kad namie bus šiltai su tikti ir pavaišinti, tačiau tas namų ilgesys, pasilgimas artimais, meilė, visai kitoks pamitimas savo brangiųjų žmonių — tai labai svarbu. Šie jausmai suartina žmones, šeimos narius santykinai tampa daug šiltesni. O po metų tarnybos vaikai sugrįžta namo visai kitokie.

— Pulkininke Vizbarai, Jūs vadovavote puskarininkių mokyklai. Ar seržantai mokomi bendrauti su jiems pavaldžių karių šeimomis? Kada? Kokiomis aplinkybėmis ar kokiomis progomis?

— Su šauktinių kareivių šeimomis dažniausiai bendrauja karininkai. Bendravimo formos įvairios — tai gali būti sveikinimai švenčių ar kitokiomis progomis, padėkos, laisvo turinio susirašinėjimas su kareivių tėvais. Karių šeimų nariai kviečiami į dalinį įvairiomis progomis. O pokalbiai vyksta tiek bendri, tiek ir individualūs.

Seržantai su kareivių šeimomis bendrauja pagal tas patis taisykles. Tačiau kiekviena

Jaunojo šaulio priesaika.

kartą atkreipiamas seržanto dėmesys dėl kompetencijos teikti oficialią informaciją ir vertinimus. Seržantas turėtų susilaikyti nuo negatyvių kareivio vertinimų. Reikalui esant, turėtų daryti specialistai, arba aukštesni vadai.

— Naujokai patenka į kariuomenę iš įvairių šeimų, su skirtinga dar nedidele gyvenimo patirtimi. Jie patiria tam tikrą stresą ne tik dėl karinės drausmės reikalavimų, bet ir dėl naujos dar tebesiformuojančios bendravimo atmosferos su tarnybais draugais. Kas ir kokių būdu turėtų padėti jaunuoliams išvengti streso?

— Jaunuolio charakterį formuoja šeima, mokykla, aplinka, draugai, gatvė. Pastaroji retai daro teigiamą įtaką. Šiandien ne visos šeimos, o ypačiai mokyklos, auklėja jaunuolius patriotinė dvasia, skiepia meilę tėvynei. Dalis mokyklinio amžiaus jaunimo nelanko mokyklų. Kai 1990 metais atkūrėme Lietuvos krašto apsaugą, galvojome, kad jaunimas veršis atlikti savo pilietinę pareigą ir nebus problemų šaukiant vaikus į privalomąją karo tarnybą. Juk reikės tarnauti Lietuvai, o ne svetimai šaliai. Pasirodo, — apsirinkome. Norinčių mažai. Todėl nereikia stebėtis, kai jaunuolis įpratęs gyventi laisvai, be rūpesčių, iš pasiturinčių šeimų, neįsivaizduojantis tėvynei, papuolęs į karišką aplinką, kur reikalaujama drausmės ir tvarkos, struktūra. Štai čia, ypatingai pirmomis tarnybos savaitėmis ir turi pagalbą ateiti seržantas. Kantriai mokydamas, aiškindamas privalo įvesdinti jaunuolius į karo tarnybą, padėti jiems pradėti naują gyvenimo etapą. Visa tai seržantas atliktų lengviau, jei būtų geresnės sąlygos, jei būtų geresnės sąlygos, jei būtų geresnės sąlygos.

— Algimantas Patašius, žurnalistas, visuomeninio jaunimo paramos fondo „Laisvoji jūra“ valdybos pirmininkas kritiškai vertina nepatenkinamą padėtį. — Jaunimo organizacijoms nepalanki ir valdžios institucijų pozicija. Tiek valstybei, tiek ir jos ateitį labai svarbi veikla yra lyg už įstatymo ribų. (...) Jaunimo politikos koncepcija apibrėžia kas yra jaunimas: tai asmenys nuo 16 iki 29 metų. Vadinasi, jaunesni yra vaikai ir paaugliai, kurių ugdymas — šeimos ir mokyklos reikalas.

Valstybės institucijos susirūpina vaikų globa tada, kai jie tampa nusikaltimu, smurto aukomis, atsiduria asocialioje aplinkoje ar patys tampa nusikaltėliais. Vaikai ir paaugliai, kurie turi namus, lanko mokyklą ir dar nenusikalto, bet patys neranda sau veiklos, dėmesio nesulaukia. Visuomeninių organizacijų įstatymas, kaip ir kokių pypkiuotojų klubui ar triušų augintojų draugijai. Kurti organizaciją ar auklėti vaikus gali visi, kas nori ir kaip nori, nepaisant kvalifikacijos, sugebėjimų, niekam neatsakingi ir nekontroliuojami, tačiau ir be teisių ir kokių nors organizacijos ar išskirtinės sąlygos veiklai plėtoti. („Trimitas“ Nr. 6, p.40, 2002)

LŠS vadas plk. lt. Juozas Širvinskas pasiūlė pasikalbėti su dviem pasižymėjusiais jaunųjų šaulių vadais: abituriente Vita Sinkevičiute ir su atliekančiu karo tarnybą Divizijos generolo S. Raštikio Puskarininkių mokykloje Kaune Andriumi Ivanovu, buvusiu Vilniaus apskrities jaunųjų šaulių vadu.

— Vita papasakokite, kas paskatino tapti jaunąja šaule ir kaip į tai reagavo tėvai — ar peikė, ar gyrė, o gal ir paragino?

— Tėtis tai mane labai palaikė. Apskritai tėtis mane visur palaikė. Jis labai džiaugėsi, kad stoju į sukurintą organizaciją — šaulių sąjungą. O mama kaip tik buvo prieš, labai nenorėjo, kad ečiau į šaulius. Ką, sako, tu, mergina, ten veiksi? Buvo labai nepatenkinta. Ji bijojo, jei kiltų kokie neramumai ar karas, žodžiu, nenorėjo... O kai įstojau, mama pakeitė požiūrį — buvo neutrali. Nei už nei prieš. Praėjus pusmečiui, visiškai pasikeitė. Jeigu pasakau, kad su šauliais važiuoju ten ar ten, arba reikia dalyvauti kur nors, tai net nekyla klausimo — iš karto leidžia. Kai tekdavo su mokykla kur važiuoti, tai visada sakydavo: „Na, kaip čia dabar? Reikia pagalvoti...“ Žodžiu labai pasikeitė. Ji įsitikino, kad šaule tapusi, ir aš pasikeičiau gerojo pusėn.

— O kaip atsakysite į tą patį klausimą, grandini Andriau?

— Mano tėtis kariškas, brolis kariškas. Jau gėnuose buvau užduotas. Dėl stojimo į šaulius jokių problemų nebuvo. Viskas, kaip pradžioje tapo ir dabar. O mama? Mano mama tylėjo, buvo lyg nebyli.

TRUMPOS BIOGRAFIJOS ŽINIOS

Ats. plk. Stasys Levulis Rukloje dislokuoto Lietuvos Didžiojo Etmono Jonušo Radvilos Mokomojo pulko pirmasis vadas, vėliau Lietuvos šaulių sąjungos vado pavaduotojas.

Sinkevičiūtė Vita (g. 1983) mokėsi Kauno Šilainių vid. mokykloje; 1999 baigė Kauno maisto pramonės mokyklą; studijuoja Vilniaus Ped. universiteto Gamtos m. fakultet. 1998 — Kauno apskrities Vytauto Didžiojo 2-osios rinkt. 1-os kuopos šaulė; 2001-2003 — šaulių sąjungos jaunųjų šaulių vadė.

Ats. plk. Bronislovas Vizbaras 1991-1993 Lietuvos kariuomenės karininkų kursų viršininkas; 1993-1999 div. gen. S. Raštikio puskarininkių mokyklos viršininkas.

Ivanovas Andrius (g. 1983) baigė Vilniaus Ažulio vid. mokyklą; atliko privalomąją karo tarnybą; Vilniaus apskrities karaliaus Mindaugo (AKMŠR) 10-sios rinkt. 7 k-os rikiuotės šaulys; 2000-2002 — Vilniaus AKMŠR jaunųjų šaulių vadas; 2003-grandinis.

Paruošė
Kęstutis Pranckevičius

SUVAŽIAVIMAS BIRŠTONE

Atkelta iš 3 psl.

Nemazai pastabų suvažiavimo dalyviai padarė dėl nepakankamo kai kurių diplomatinio atstovybių skiriamo dėmesio lietuvių bendruomenėms. Konsulatai neretai yra pirmoji įstaiga, į kurią kreipiasi legaliai į tą kraštą atvykę lietuviai, tačiau ne visi konsulatai gali suteikti reikiamą informaciją apie tame krašte veikiančią lietuvių bendruomenę. Vienas svarbiausių informacijos šaltinių apie lietuvių bendruomenę yra „Pasaulio lietuvis“, tačiau ji prenumeruoja tik dvi Lietuvos ambasados.

Labai didelį gerą įspūdį ir įnašą padarė PLB Jaunimo sąjungos atstovai, aktyviai dalyvavę suvažiavime ir pristatę savo viziją apie lietuvių bendruomenės ateitį — viziją, iš kurios tikrai galėjome pasimokyti.

Vieną posėdį turėjome grupėmis. Atskirai posėdžiavo JAV, Kanados, Pietų Amerikos ir Austrijos, Vakarų ir Vidurio Europos, Latvijos, Estijos, Gudijos ir Lenkijos, Rytų kraštų atstovai. Išvados buvo išskirti konkretūs uždaviniai mūsų veiklai, kaip informacijos paieškos, ypač naujai atvykstantiems iš Lietuvos, radio laidos, siekiančios Lietuvos kaimynus, interneto naudojimas, stipendijos ir daug kitų su-

manymų. Penkių kraštų atstovai, iš anksto nominuoti, kalbėjo posėdyje, skirtame aptarti PLB viziją ir misiją. Šis projektas yra vykdomas tam specialiai sudaromos komisijos, kuri turėtų pristatyti PLB XII Seimui 2006 metais. Suvažiavimo dalyviai prėmė būtinybę, kad sudaromoje komisijoje dalyvautų jaunimo ir naujai atvykusiųjų atstovai.

Trečiadienį skyrėme Spaudos metams — 100 metų sukaktis nuo spaudos draudimo lotyniškais raidėmis lietuvių kalba panaikinimo. Profesorius Antanas Tyla labai įdomiai kalbėjo apie spaudos draudimą, kurį Rusijos imperija įvedė tik lietuviams ir mažai daliai Latvijos. Gal kartais nepagalvojame, koki didžiulį įnašą kovoje prieš Rusijos imperiją padarė to meto užsienio lietuviai (analogiškai sovietų okupacijos laikais) — spausdinta Rytprūsioje, veikla kituose kraštuose, įskaitant JAV, dr. J. Basanavičius redagavo „Aušrą“ Prahoje. Pajutome visų laikų išeivijos reikšmę Lietuvos kovoje už laisvę. Prof. Antanas Tyla kalbėjo ir apie svarbiausią tos kovos trikampį, kurį sudarė ra-

šantieji intelektualai, spausdininkai už Lietuvos ribų ir knygnešiai.

Likusių dienos dalį praleidome ekskursijoje. Marijampolėje aplankė Rygiškių Jono gimnazijos muziejų — iš tos gimnazijos suolų atėjo Basanavičius, Kudirkas, Jablonskis ir visa eilė spaudos draudimo panaikinimo ir Lietuvos laisvės siekiančių veikėjų. Susipažinome su Vinco Mykaločia — Putino muziejumi, aplankėme Taurų apygardos partizanų muziejų. Šiuos muziejus turėtų aplankyti visi, Lietuvoje besilankantys, lietuviai, Lietuvos jauni. Po to į Kudirkos Naujamiestį, ten padėjome geleis ant Vinco Kudirkos kapo, apsilankėme Vinco Kudirkos muziejuje. Tada į Ožkabalius, dr. Jono Basanavičiaus gimtinę ir muziejų. Išvykė baigėme linksma vakarone, į Birštoną grįžome vidurnaktį.

Ketvirtadienį prieš pietus įvertinome suvažiavimo darbą. Vertinimai buvo teigiami, pradžioje kritikos, kad kitas suvažiavimas būtų dar geresnis. Keletas gautų pastabų tikrai padės tai padaryti, pavydžiui būdų atskirų grupių posėdžiams būtų duota daugiau laiko.

Smulkiai visko nepaminėjau. Kalbėjome apie švietimą — lituanistines mokyklas, apie 2005 metų sporto žaidynes, finansus, tremtinių grįžimą, Lietuvos Respublikos atstovybių užsienyje darbą ir ryšius su Lietuva Bendruomenėmis, apie valstybinę ryšių su užsienio lietuvių politika šiuolaikinėmis sąlygomis, apie „Pasaulio lietuvi“, apie naujakurius.

Būtina paminėti, kad be Lietuvos vyriausybės suteiktos piniginės paramos šis suvažiavimas nebūtų galėjęs įvykti, nes niekas iš tolimųjų Rytų kraštų neįstengtų atvykti ir dalyvauti savo lėšomis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija savo lėšomis ženkliai padidino atstovų skaičių. Lietuvos fondas, mūsų nuolatinis rėmėjas, taip pat skyrė paramą šiam suvažiavimui.

Šioje suvažiavimo apžvalgoje iš dalies prasižengiau su žurnalistikos taisykle — rašyti ne tik, kas kalbėjo, bet ir apie ką kalbėjo. Tikiuosi, kad iš mūsų spaudos puslapius atras kelia prezidento Valdo Adamkaus kalba, Jaunimo sąjungos pranešimas, Juozo Polikačiaus, suvažiavimo įvertinimas, profesorius Antano Tylos paskaita, vizijos mintys.

Gabrielius Žemkalnis

Nepaisant lietingo oro, PLB sušaukto LB Krašto valdybų suvažiavimo dalyviai, apsilankę Naumiestyje, padėjo gėlių ant Vinco Kudirkos kapo.

Suvažiavimo Birštone metu darbas grupėse, dalyvaujant JAV, Pietų Amerikos, Kanados, Australijos LB Krašto valdybos atstovams.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

MASKVA

Išsifruoti praėjusią savaitę katastrofos ištiktų Rusijos lėktuvų Tu-154 ir Tu-134 saviražių duomenys neleidžia teigti, kad jie buvo užgrobti, sakė Rusijos transporto ministras Igor Levinas, kuris vadovauja valstybinei komisijai katastrofos ištirti. Pasak ministro, šiuo metu galima padaryti pirminę išvadą, kad sugriuvę lėktuvų konstrukcijos. Dabar turimais duomenimis, sugriuvę lėktuvų uodegos konstrukcijos — tačiau tikslesnė informacija bus gauta pasibaigus darbams katastrofų vietose.

HAGA

Apie 90 proc. Nyderlandų mažmenininkų jau apvalina visas grynas mokamas sumas iki artimiausių penkių centų pagal antradienį įsigaliosiantį sutarimą, kuriuo siekiama apriboti vieno ir dviejų euro centų nominalo monetų apyvartą. Pirkėjams įspėti nemažai parduotuvių iškabino skelbimus, kuriuose aiškina, kodėl buvo pradėta apvalinti kainas. Anot žinovų, ši priemonė padės sutaupyti 30 mln. eurų per metus. Didžiąją dalį šios sumos sudarytų užmokestis už ilgesnį darbo dieną dėl papildomo laiko, kuris yra skiriamas gražos paieškai ir pinigų kasose skaičiavimui dienos pabaigoje.

GROZNY

Tarptautiniai stebėtojai iš NVS valstybių pažymėjo ne užfiksavę rimtų pažeidimų per prezidento rinkimus Čėčenijos respublikoje, kuriuose nugalėtoju tapo šios smurto kėčiamos respublikos VRM vadovas Alu Alchanov, tačiau jų nuomonei nepritaria nepriklausomi stebėtojai. Rusijos teisių gynėjai ne linke laikyti Čėčenijos prezidento.

to rinkimų demokratiškais. „Pagal procedūrą, viskas demokratiška — žmonės ejo į rinkimų apylinkes ir balsavo“, sakė Maskvos Helsinkio grupės pirmininkė Liudmila Aleksejeva. Tačiau, pasak jos, „sąžiningais šių rinkimų negalima pavadinti — rimti kandidatai, konkrečiai — Maskvos verslininkas Malik Saidulajev — buvo pašalinti iš rinkimų kovos. Tai jau savaime nesąžininga ir neteisinga“. L. Aleksejeva pažymėjo, kad rinkimų Čėčenijoje rezultatai buvo iš anksto nuspėjami.

JAV

NEW YORK

Respublikonų kandidatas JAV prezidentus George W. Bush, dalyvaujantis pirmadienį prasidėjusiame Respublikonų partijos suvažiavime, norėdamas laimėti rinkimus turi patikti labai skirtingai jo kovą su terorizmu, karą Irake ir ekonominę politiką vertinantiesiems rinkėjams, mano politikos žinovai. Todėl jis telkia partiją ir aktyviai stengiasi išieškoti santūresniems jos nariams, tokiems kaip Arizonai atstovaujantis senatorius John McCain, kuriam buvo leista per suvažiavimą pasakyti kalbą. Dabartinis prezidentas vis dažniau dalyvauja susitikimuose su paprastais rinkėjais, per kuriuos tiesiais ir paprastais žodžiais stengiasi užgauti patriotinės amerikiečių stygas. G. W. Bush retai fotografuojasi su savo tėvu, tačiau tam tikros grėsmingos paralelės akivaizdžios: George W. Bush tėvas pralaimėjo rinkimus po karo Irake ir nesėkmingų mėginimų gelbėti sunkumų kamuojamą ekonomiką. Tuo tarpu New York Respublikonų partijos suvažiavimo metu prasidėjo masiniai protestai, apie 200 žmonių suimta.

WASHINGTON, D.C.

JAV vyriausybė turi būti pasirengusi ateityje sumažinti išmokas pensininkams iki tokio lygio, kuris padėtų išvengti pavojingo biudžeto deficito augimo, mano JAV Federalinio izdo banko vadovas Alan Greenspan. Jo nuomone, būsimiems pensininkams, kurių per ateinančius dešimtmetį pastebimai padaugės, vyriausybė pažadėjo kur kas daugiau, nei galės skirti, rašo JAV verslo dienraštis „The Wall Street Journal“. A. Greenspan priminė, jog iki 2035-ųjų vyresnių nei 65 metų amerikiečių padaugės dvigubai, atitinkamai padidės ir izdo išlaidos. Jei šias išlaidas teks kompensuoti mokesčių sąskaita, ūkio augimas sulėtės, o darbingų gyventojų paskatos dirbti susilpnės. Federalinio izdo banko vadovas tarp galimų sprendimų siūlo didinti pensinį amžių nuo 65 iki 67 metų.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Irakiečių šiūt ir sunitų grupuotės, kovojančios prieš JAV pajėgų dislokavimą valstybėje, pirmadienį paragino dviejų prancūzų žurnalistų pagrobėjus juos išlaisvinti. Pasak grupuotės, su Irake dirbančiais žurnalistais nederėtų elgtis kaip su kariais. Prancūzijos diplomatai pirmadienį susitiko su sunitų grupuotės, kuri buvo suformuota JAV pajėgoms nuvertus Irako diktatorių Saddam Hussein, atstovais. Ji bando padėti susitarti dėl žurnalistų, kurie buvo pagrobti Irake nuo karo pradžios, išlaisvinimo. Irako islamo armija pasivadavusi grupuotė, šeštadienį pranešė pagrobusi du žurnalistus. Ji pareikalavo, kad Prancūzijos vyriausybė per 48 valandas panaikintų draudimą mokyklose nešioti hidžabus — musulmonų dėvimas skareles.

Lietuvos krepšininkų drama

Atkelta iš 1 psl.

mums buvo tekę žaisti šviesia. Tada mūsų žmogus išvažiavo į kaimelį tamsios, o jų — į laivą. Bet amerikiečiai greičiau grįžo“. Komentuodamas sprendimą leisti trečiajame kelyje į aikštę lėtoją Euralijū Žukauską, o ne Kšyštofą Lavrinovičių, treneris teigė patikėjęs, kad Euralijus sužais kovingiau. „Bet jis leido po baudos metimo pasiimti varžovams kamuolį. Taip juk ir Sydney pralošėme. Jis nebuvo pasirengęs vyriškai kovai“, sakė A. Sireika.

Paklaustas, ką po rungtynių rūbėje žaidėjams sakė prezidentas Valdas Adamkus, treneris teigė, kad priekaištų iš

jo neišgirdo.

„Sakė, kad gražiai ir garbingai kovojome ir kad neliūdėtume. Gaila, kad pralaimėjome dvejais paskutiniąsias rungtynes, bet parodėme gražų krepšinį“, pasakojo treneris.

O gal įtakos turėjo per lengvai įveiktas pirmas varžybų ratas, kuriame viskas sekėsi puikiai?

„Galima tik spekuliuoti, bet su skaičiavimu, kad nuo 2002 m. sausio oficialiose varžybose Lietuva buvo iškovojo net 18 pergalų. Kiekviena serija kada nors baigiasi. Vis dėlto turbūt dėjomė per dideles viltis, sakydami, kad viskas palankiai klostosi grupėje, ketvirtfinalyje.

Buvusio prezidento bendražygė bus teisiamą

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Buvusiai nušalintojo prezidento Rolando Pakso patarėjai Vitalei Vinickienei teks stoti prieš teisiamą.

Vilniaus miesto apylinkės prokuratūra teismui praėjusį trečiadienį perdavė V. Vinickienės baudžiamąją bylą, kurioje jai pareikštas įtarimas dėl Seimo pirmininko Artūro Paulausko apšmeižimo.

A. Paulauskas iš bylos nagrinėjimo Vilniaus miesto 1-ojo apylinkės teismo posėdžius

Vilniaus sinagoga — vėl uždaryta dėl žydų tarpusavio rietenų

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Antrojo pasaulinio („litvakų“ kongreso metu Vilniuje buvo atverta vienintelė veikianti sinagoga, tačiau tik trumpam — besikivirčijantioms Lietuvos žydų bendruomenėi ir draugijai „Chabad Lubavitch“ nepavykus susitaikyti, sinagoga ir vėl uždaryta.

„Sinagoga galioja elgesio taisyklės — sinagoga uždaro-

ma, įjungiamas signalizacija, todėl kultūringi žmonės išsine. O jie („Chabad Lubavitch“ — red.) slapstėsi sinagogoje, necenzūriniais žodžiais įžeidinėjo vyriausią Lietuvos rabiną Burstein“, pasakojo Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius.

Jis tvirtino, kad des visos pastangos, kad sinagoga būtų atverta per žydų naujuosius metus — rugsėjo 15 dieną.

Lietuvos žydų bendruome-

nės pirmininkas teigia, kad draugijos „Chabad Lubavitch“ atstovai elgiasi „įžūliai dėl savo vadovo rabino Shalom Ber Krinsky ambicijų tapti vyriausiuoju Lietuvos rabinu“.

Kongreso dalyviai priimta nutarime išreiškė susirūpinimą „Chabad Lubavitch“ veikla. Tuo tarpu „Chabad Lubavitch“ atstovai S. Alperavičių kaltina noru kontroliuoti žydų visuomeninio turto grąžinimą.

A.†A ELENA TALAT — KELPŠAITĖ ZELBIENĖ

2004 m. rugpjūčio 25 d. su artimaisiais atšventusi 100 metų gimtadienį, 2004 m. rugpjūčio 29 d. išėjo Namu.

Kilusi iš Laukuvos. Mokslus baigus Belgijoje, Lietuvoje buvo žemės ūkio ir namų ruošos mokytoja.

Gyveno Chicago, IL.

Nuliūdę liko: duklė Juratė, anūkės Rasa Zigaitytė-Wise su vyru Joe ir Rima Zigaitytė; proanukai Daiva ir Harry Wise; a.a. brolio Vaclovo vaikai Rimtis Talat-Kelpša su žmona Marija ir šeima bei krikšto duklė Dalia Talat-Kelpšaitė-Urbutienė su šeima; giminaitis Stasys Alšėnas su žmona Estera ir šeima; artima Rimavičių šeima bei kiti artimieji ir giminės Lietuvoje bei Amerikoje.

A.a. Elena bus pašarvota trečiadienį, rugsėjo 1 d. nuo 8:30 iki 10 val. r. Holy Family Villa, 12220 S. Will Cook Rd., Lemont, IL, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios.

Laidotuvės privacios.

Vietoj gėlių šeima nuoširdžiai prašo aukoti Holy Family Villa lietuvių klubui.

Visus artimuosius, gimines ir draugus kviečiame dalyvauti šermentyse.

Liūdinti šeima

Laidotuvių direktorius Donald M. Petkus,
tel: 1800-994-7600 www.petkusfuneralhomes.com

Mūsų neužmirštamam

A.†A JUSTUI LIEPONIUI

mirus, žmonai JANYTEI LIEPONIENEI — TUMASONYTEI, sūnams dr. JONUI, ALGIUI PETRUI LIEPONIAMS ir jų šeimoms liūdesyje likusiems, Aukščiausiojo globos meldžiame.

Vida Tumasonienė
Eglė, Rimas, Saulė su šeimomis

A.†A ALGIUI BANIUI

tragiškai žuvus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną JOLANTĄ, Lietuvių operos choristę, dukrą DAGNĄ ir visus artimuosius.

Čikagos lietuvių opera

Draugo fondo garbės nariui

A.†A. VYTAUTUI VIDUGIRIUI

iškeliavus į amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame žmoną ELENĄ, dukrą DIANĄ, visus draugus ir artimuosius.

Draugo fondas

PASINAUDOKITE „DRAUGO“ SPAUSTUVĖS PATARNAVIMAI

Dienraštis „Draugas“ spausdinamas modernioje, savoje spaustuvėje. Lietuvių tarpe nėra kitos modernesnės spaustuvės visoje Amerikoje. „Draugo“ spaustuvė spausdina lietuviškas knygas, žurnalus, laikraščius, programas, pakvietimus, plakatus, bilietus, reklamines brošiūras, vokus su adresais, paruošia oficialių laiškų popierių su siuntėjo, organizacijų adresais, pasirinktais šūkiais. Nedaug yra spaudos darbų, kurių dienraščio „Draugo“ spaustuvė negalėtų atlikti. Kiekvienas spaudos darbas, duotas „Draugo“ spaustuvei, yra parama dienraščiui. „Draugas“ turi atlikti daug papildomų spaudos darbų, kad galėtų išsilaikyti ir daryti pažangą. Kviečiame visas organizacijas ir programų vadovus bei kitų lietuviškų draugijų vadovybę pasinaudoti „Draugo“ spaustuvės patarnavimu. Atvykite bent pasiteirauti kainų ir sužinoti, ką mūsų spaustuvė gali jums suteikti. Remkite „Draugą“, kuris palaiko lietuvių kultūrinį gyvenimą išivijoję — dukite spaudos darbus „Draugo“ spaustuvei. Juk „Draugas“ stengiasi aprašyti visus renginius ir organizacijas, todėl nėra kito tokio, išsiviję jungiančio, veiksnio, kaip „Draugas“.

Visais spaudos darbų reikalais teiraukitės:

Valentinas Krumpis
DRAUGAS

4545 W. 63 Street; Chicago, IL 60629
Tel.: 773-585-9500; Fax: 773-585-8284

Tu buvai viltis mūsų
Kelio pakrantėje,
Tu buvai mūsų žemiško
Gyvenimo uola...

A.†A Dipl. ekon. JUSTINAS LIEPONIS

Dievo pašauktas iškeliavo į amžinybę 2004 m. rugpjūčio 28 d., sulaukęs 90 metų.

Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 55 metus.

Nuliūdę liko: žmona Janina, trys sūnūs su šeimomis ir penki anūkai. Lietuvoje liūdi brolis ir dvi seserys su šeimomis, mirusio brolio šeima bei kiti giminės ir artimieji.

A.a. Justinas pašarvotas pirmadienį, rugpjūčio 30 d. nuo 4 v. p.p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidotuvių namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL (Arti Derby Rd.). Laidotuvės antradienį, rugpjūčio 31 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur a.a. Justinas bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaicio misijos bažnyčią, kur 10 val. r. aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių vėlionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus artimuosius, gimines ir draugus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidotuvių direktorius Donald M. Petkus.
Tel. 1800-994-7600; www.petkusfuneralhomes.com

Tauriai Mažosios Lietuvos dukrai

A.†A MARTAI MARIJAI TRUMPJONIENEI

amžinybėn išėjus, jos sūnui VILIŲ ir ARVIDĄ, dukrą ANGELIKĄ, marčias DANUTĘ ir ROSINĄ, anūkes ALDONĄ, NIKĄ, KRISTINĄ RŪTĄ ir MARTĄ, kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis

Draugo fondo garbės nariui

A.†A. dipl. ekon. JUSTINUI LIEPONIUI

iškeliavus į amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame garbės narę žmoną JANINĄ ir sūnus su šeimomis: ALGĮ ir ELENĄ, GEDIMINĄ ir VIDĄ, JONĄ ir RUSNĘ, brolių ir dvi seseris Lietuvoje bei kitus gimines ir artimuosius.

Draugo fondas

A.†A. JUSTINUI LIEPONIUI

iškeliavus amžinybėn, gilią užuojautą reiškiamo žmonai JANINAI, sūnams dr. JONUI, ALGIUI, PETRUI ir jų šeimoms bei visiems artimiesiems.

Razmų šeima:

Antanas ir Alė
Antanas G., Asta, Alexa ir Andrius
Edis P., Kristina, Gabrielė, Emilija ir Lana
Alexis, Ramona ir Aurelius Žemaičiai

A.†A. v.s. fil. VYTAUTUI VIDUGIRIUI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo žmonai HELEN, dukrai DIANAI, visiems giminėms ir artimiesiems.

Akademino skautų sąjūdžio Los Angeles skyrius

